

Csak fentről

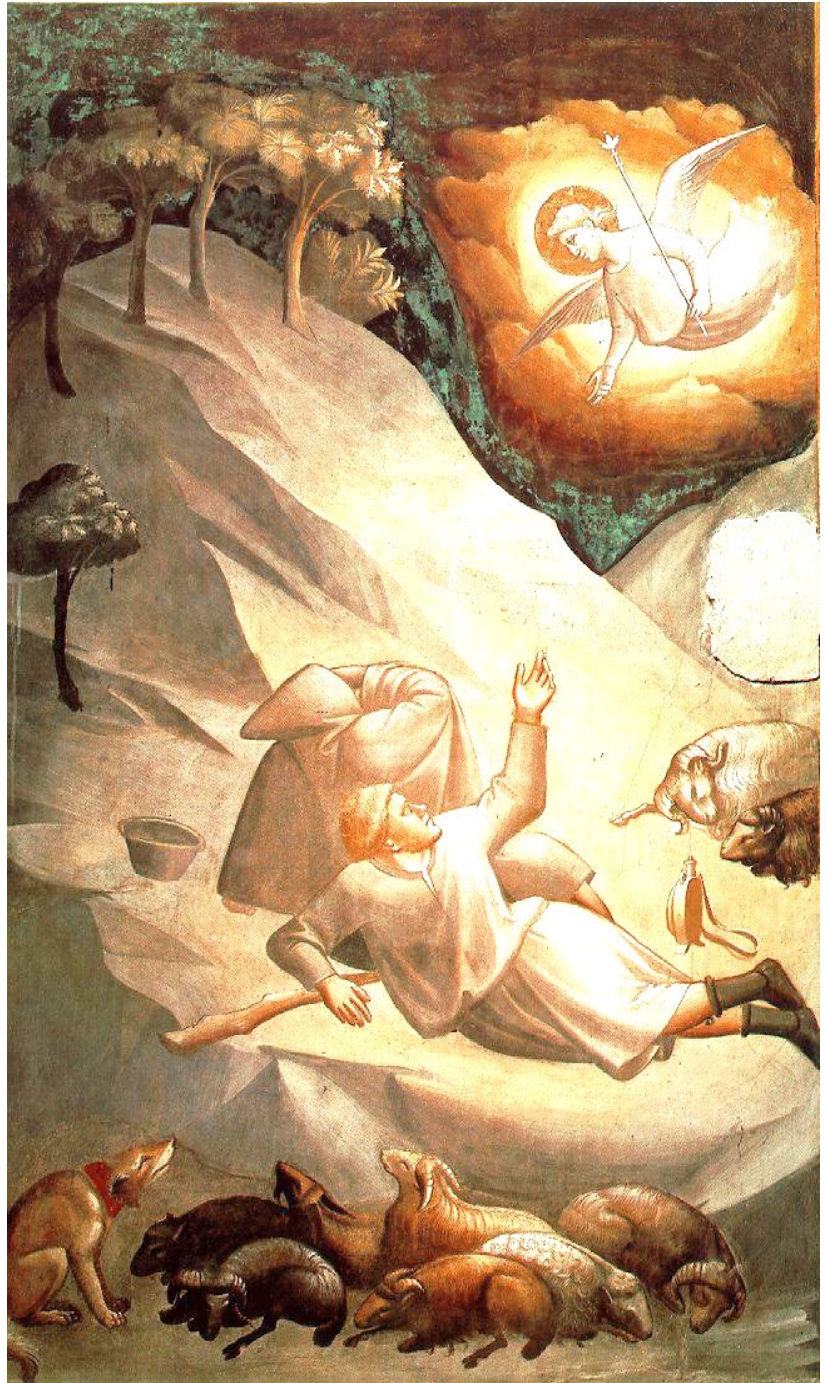
„Meglátogat minket a felkelő nap a magasságból, hogy világítson azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában lakoznak, hogy lábunkat a békesség útjára igazítsa.” (Lk 1,78-79)

„Mennyből az angyal...”, „Mennyből jövök most hozzátok...” – kedves karácsonyi énekeink rögtön az első szavukkal megmutatják azt az irányt, amit az ünnep hirdet: Van fölöttünk valami magasabb rendű valóság, mint az, amivel küszködünk, mint ami néha kilátástalannak tűnik. A helyzetünkbe igazi változás csak egy irányból, felülről érkezhetsz. Karácsony üzenete az, hogy megérkezett a szabadulás, békesség és világosság az embervilágba és személyesen a mi életünkbe is az egyetlen helyről, ami igazi forrása mindezeknek.

Annyi mindent próbálunk megoldani az általunk elérhető szinten, a rendelkezésre álló eszközökkel, és annyiszor kell kudarcot vallanunk. Zakariás énekének a fenti részlete rámutat arra, milyen tehetetlenek vagyunk a halállal szemben. De a „békesség” szó is számtalan olyan esetre emlékeztethet, amikor nem sikerült szeretettel szólnom, amikor önzésem és szűklátókörűségem miatt gyengült meg a másik emberhez fűződő kapcsolat. Felülről jövő világosságra és békességre van szükségünk.

Persze mondhatjuk, hogy sok vallás hirdet hasonló felülről származó értékeket. Karácsony csodája mégis páratlan. Még az Ószövetségben olvasható számos kijelentést is meghaladja, amik arról szólnak, hogy Isten letekint a mennyből, angyalt és ajándékot küld. Karácsony azt jelenti, hogy nem pusztán észrevesz onnan minket, vagy küld valamit, hanem ő maga jött el. Ezek a gyönyörű szavak a felkelő napról és békességről csak körülírják azt a teljességet, ami megjelent ebben a világban Isten emberré létezésében, aki a mi ajándékunk lett. Jézus születésében nem csak valamit kapunk fentről, hanem mindazt megkapjuk, ami miatt magasabban van a menny a földnél.

Dr. Tóth Károly

Áldott karácsonyt kíván a Christophoros olvasóinak, evangélikusoknak és más felekezetűeknek, soproniaknak és távolabbiaknak a Soproni Evangélikus Egyházközség vezetése!

Lélek-zet

Gyermek érkezik

„Áldott az Úr, Izrael Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét.” (Lk 1,68)

Kevés ismerősöm van, aki örökbe fogadott egy gyermeket. Ám akiket ismerek, minden pillanatát őrzik annak, amikor hírt kaptak arról, hogy van valaki, aki vár rájuk. Nem nehéz elképzelni, micsoda izgalom van ilyenkor az egész családban, akik szurkolnak a párnak, hogy kiteljesedjen a családjuk. Úgy készülnek az első és nagy találkozásra, hogy talán nem is alszanak előtte este. Az első találkozás, amikor a leendő szülő meglátogatja leendő gyermekét – aki, ha elég nagy, vár arra, hogy végre szülőkre, családra találjon – leírhatatlan. Talán készítik őt is arra: nemsokára jön valaki, aki

megváltoztathatja az életét, és az kimondhatatlanul jó lesz. Izrael népe és vele együtt az egész emberiség várakozott így évszázadokon keresztül valakire, aki majd meglátogatja, akinek a családjába fog tartozni, és akinek drága gyermeke lesz, aki megváltoztatja az életét, a jövőjét. A látogatás megtörtént az első karácsonykor, a megváltás megtörtént húsvétkor. E kettő megtörténik minden pillanatban, amikor Jézus meglátogat valakit, aki vágyik rá, hogy hozzá tartozzon.

Nézz így az életedre! Jézus meglátogatott, mindent megtett azért, hogy övé legyél, és most már veled marad. Végtelenül szeret. Örökbe akar téged. Mondd te is: Áldott az Úr, Izrael Istene és az én Istenem, aki meglátogatott és megváltott engem.

Imádkozunk! Mennyei Atyánk! Imádkozunk az örökbefogadó szülőkért, akik még várakoznak: erősítsd a lelküket, hogy ne adják fel. Imádkozunk azokért, akik még várnak arra, hogy örökbe fogadják őket: öleld őket át, és te rendelj ki nekik szerető szülőket. Légy áldott azokért, akiket már egymáshoz vezettél. Ámen.

Pethő-Szűcs Mária (Örömmüzenet, 522–523.)

Betlehemi út

„Miután elmentek tőlük az angyalok a mennybe, a pásztorok így szóltak egymáshoz: Menjünk el Betlehembe, és nézzük meg azt, ami ott történt, amit az Úr tudtunkra adott. Elmentek tehát sietve, és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisgyermeket. Amikor meglátták őt, elmondták mindazt, amit erről a kisgyermekről az angyalok hirdettek, és mindenki, aki hallotta, elcsodálkozott azon, amit a pásztorok mondtak nekik. Mária pedig mindezeket a beszédeket megjegyezte, és szívében forgatta. A pásztorok pedig visszatértek, dicsőítve és magasztalva Istent mindazért, amit hallottak és láttak, úgy, ahogyan ő megüzente nekik.” (Lk 2,15–20)

A keresztyén élet olyan, mint a pásztorok útja Betlehembe. Három szakasza van: Oda, ott és vissza. Nézzük ezt a három szakaszt a karácsonyi történet fényében!

1. Az első szakasz: Betlehem felé

Az angyalok mindig csak vendégek ezen a földön. Jönnek és mennek. Megjelennek és eltűnnek. Itt tartani nem lehet őket. Elmenetelükkel eltűnik a fény, az élmény ragyogása s visszazökken az ember a sötét, mindennapi életbe.

A pásztorok elől is eltűnnek az angyalok, de ők mégsem így járnak. Az Úr angyala tulajdonképpen nem ad határozott parancsot, de a 12. versben foglalt intést: „Ez pedig néktek a jele: találtok egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban” mégis jól

megértették s elindulnak Krisztust megkeresni. Nem könnyű elhatározás és nem könnyű út ez. Ott kell hagyni a nyáját. Már maga ez a kenyér elvesztésének lehetőségével jár. Nekik azonban más kenyérre van éhségük s ez hajtja őket Betlehembe, mely magyarul azt jelenti: kenyérnek háza. Kiválasztani sem könnyű, hogy ki maradjon a nyájnál. Éjszaka az alvó városban sem könnyű megtalálni a sok istálló között épp azt, amelyben Jézus megszületett. De hát aki nem mer kockáztatni, az sohasem nyer. Nem találja meg Krisztust, aki nem mer érte semmit sem kockáztatni.

A pásztorok vállalják a kockázatot. Elmennek. Bízunk abban, hogy igazat mondtak az angyalok s békeség lesz a földön, a nyáj mellett is, míg ők távol járnak. Bízunk abban, hogy az istállóból kiszűrődő kis mécsvilág majd útba igazítja őket. Elmennek sietséggel.

Vonzza őket a betlehemi jászolban fekvő kis gyermek s hajtja őket a kötelesség, melyhez vissza kell térniök.

Isten mindenkit mozgósítani akar Krisztushoz, karácsonykor a betlehemi jászolhoz. Mozdósítja az angyali seregeket. Angyali szóval hívja a pásztorokat. A bölcsékért csillagot küld. A Sátán is mozgósítja ellene az ő embereit. Heródes elküldi katonáit Betlehembe, de ő gyilkos szándékkal. Téged is hív Isten. Téged is meg akar akadályozni a Sátán. Kellett, hogy te is érezél valamit ez ünnepekben ebből a hívó és küldő isteni szóból. Ne enged elröplülni az alkalmat! Próbáld ki: igazat mond-e Isten?! Merj érte mindent kockára tenni! Próbáld ki: igaz-e, hogy hagyjad a te utadat Istenre és minden gondodat vesd Reá!

Ne felejtse el azonban, hogy neked nemcsak Betlehemig kell elmenned. Neked már többet jelentett meg az Úr. Neked már megjelentette a golgothai keresztet is. Neked el kell menned a kereszt tövéig is! Próbáld hát ki: igaz-e, hogy nem bírsz a bűneiddel! Próbáld meg: igaz-e, hogy Krisztus megtartója az embernek! Meddig mégy el? A Golgotha felé vezető úton egyre kevesbednek az emberek. Virágvasárnap még tömeg hódol Krisztusnak, nagypénteken már csak egy férfi és pár asszony van a kereszt körül. Ne törődj azzal, hogy hányan járnak a kereszt felé vezető úton! Menj el a keresztig! Ma kevesebb nem ér semmit. Menj el sietséggel! Mindent azonnal a legkönnyebb megcsinálni. A kockázatvállalás és a keresés, a sötétségben való keresés tapogatózás nehéz útszakaszát senki sem spórolhatja meg, aki Krisztushoz szeretne eljutni.

2. De utána jön a második útszakasz: Betlehemben.

A pásztorok megtalálják Betlehemben, akit keresnek. Lehet, hogy azt, amit keresnek, nem találják meg. Gyermeki képzelettel talán a megnyílt menny folytatását várják s helyette egy pislogó olajmécset találnak, mely alig tud megbirkózni a sötétséggel. Lehet, hogy azt hiszik: királyi palota meseistállójában aranyjászolban lesz majd a megtartó kised s helyette szegény barlangot, bűzös állatokat, megrágott gerendájú jászolt, szúrós szalmát találnak. Amit keresnek, azt nem találják meg, de akit keresnek, megtalálják. Éppen azért találják meg, mert nem torpantja meg és nem fordítja vissza őket semmiféle botránkozató körülmény, álmaik s elképzeléseik csalódása.

Te se botránkozz meg azon, amit Krisztusnál találni fogsz! Isten néha egészen egyszerű dolgokon keresztül adja nekünk az Ő nagyságos dolgait. Boldog az, aki Őbenne meg nem botránkozik. Ne a körítést keresd, de Krisztust magát s fogadd el Őt olyanak, amilyenként adja neked mennyei Atyád!

Csak ilyen lélekkel lehet célhoz jutni. A pásztorok is ezért találják meg. A homályos istállóban először

bizonytalán Máriát látják meg, azután Józsefet s végül a kis gyermeket. A Krisztus után vágyakozó ember ma is előbb a Krisztushoz tartozó embereket látja meg s csak azután magát a Megtartót. Ne utáld meg őket azért, mert talán nem olyanok, mint elképzelted! Nem földre szállt angyalok, hanem olyan szegény, poros, útszéli vándorok, mint ebben a történetben is Mária és József. Útjelzők ők csupán Ahhoz, aki maga az út. Később önmagadon is meg fogod tapasztalni, mennyire igaztalan az, ha a keresztyének bűnei miatt Krisztust vádoljuk tehetetlenséggel s megtartó voltát vonjuk kétségbe.

Mikor a pásztorok rátalálnak a Megtartóra, elkezdenek beszélni. A pásztorok általában nem szoktak bőbeszédű emberek lenni, de itt a lelkesedés és az öröm sokbeszédűvé teszi őket. Szinte egymás szájából kapják ki a szót. Mindegyik tud valami újat mondani arról a rövid jelenetről, ami ott a mezőn játszódott le szemük előtt. Ők a Krisztus első ember-prédikátorai. Így lesz Betlehem a bizonyágtétel helye. Önként, minden különösebb cél nélkül hangzik el ez a bizonyágtétel. Aligha van mögötte más, mint egyszerűen a közlés vágya, az örömtől túlaradó szív kiömlése, de így is gyümölcsöt terem. Lukács nyomatékosan kiemeli, hogy milyen nagy hatást gyakorolt a pásztorok bizonyágtétele Máriára. (19. v.) Mária bizonytalán másképp képzelte el Isten Fiának megszületését. A régi angyaljelelés és a mostani istállókörnyezet rettentő ellentétében hánykolódhatott a lelke. Felzaklatott lelkének nyugalalmát és hitét állította helyre a pásztorok bizonyágtétele.

Így kell mindenkinek, akinek Krisztussal volt találkozása, bizonyágtétevének lennie. De nemcsak szóval, hanem egész élettel is.

3. Erről szól a keresztyén életút harmadik szakasza: Betlehem után

A pásztorok nem maradhatnak sokáig Jézusnál. Az időt nem lehet megállítani. Az élmény nem rögzíthető. A megdicsőülés hegye nem lakóhely. Nekik is vissza kell térniök régi foglalatosságukhoz. Várta őket a régi élet, de a régi életbe új szívet vittek bele. Számukra már nemcsak a jászolban van Krisztus, hanem a szívükben is. Ezért fejeződik be ez a történet ezekkel a szavakkal: „A pásztorok pedig visszatérének, dicsőítvén és dicsérvén az Istent mindazok felől, amiket hallottak és láttak, amint nekik megmondott.” (20. v.) Nem alkotnak messiási csoportot, mely prédikálva járja az országot, hanem visszatérnek a nyájukhoz. Luther így ír róluk: „Nem lettek gazdagabbak. Nincs nagyobb tisztességük. Nincs több és jobb kenyerük és italuk, nem kaptak jobb foglalkozást. Továbbra is csak egy ruhájuk és egy botjuk van, mint azelőtt. Maradnak pásztorok. Külső életkörülményeik semmit sem változtak, mert Krisztus nem azért jött, hogy a teremtett

világot megváltoztassa hamarabb, mint ahogy eljön az a nap, amelyen előbb a lelkek tökéletesen és újonnan megváltoznak. Ez az igazi változás, amelyért Krisztus jött, hogy az ember belsőleg, a szívében legyen más és a más szív másképpen lássa az életet.”

Ez a más szív telve van Isten dicsőítésével. A Krisztussal való találkozás meggyőzte őket arról: szeret az Isten. Ez aranyozza be most egész régi életüket. Most minden mögött Isten ajándékozó kezét látják s minden ott érzik atyai szeretetének személyes üzenetét. Nem természetes többé számukra, hogy nyugton telik el az éjszaka, tolvaj, rabló, vagy vadállat nem zavarja őket; jó kedvvel ébreszti fel őket a hajnal; hogy engedelmesek a bárányok; hogy süt a nap, mikor fáznak s felhő takarja el, mikor verejtékeznek; hogy van enni és innivalójuk; hogy van erejük a zivatarok és az időjárás viszontagságainak elhordozásához.

Tele van a szívük Isten dicséretével nemcsak a jó napokon, hanem a nyomorúság idején is. Tudják, hogy Isten a rosszból is jót hoz ki. Nem külső életük sikereiben vagy zavartalanságában látják Isten szeretetét, hanem Krisztusban, illetve abban, amit róla hallottak és láttak.

Korunk tele van megkeseredett emberekkel. Megkeseredésük fő oka azonban nem az életük külső

nyomorúsága, hanem az, hogy Krisztusban nem látták meg az Atya szeretetét. Pedig mi többet láttunk és halottunk, mint a betlehemi pásztorok. Valószínű, hogy ezek a pásztorok Jézus nyilvános fellépése előtt meghaltak s nem ismerhették meg a tanító, csodatévő és értünk halálra menő Krisztust, de ennek a napnak emléke olyanná tette őket, mint az öreg Simeon, aki hitben és boldogan halt meg, pedig csak a gyermek Jézust ölelhette keblére. (Lk 2,29–30) A nevük ismeretlen a földön, de a mennyben fel van írva.

Te hogyan térsz vissza karácsony után a régi életedbe? Régi szívvel-e, vagy megújult szívvel? A pásztorok, mikor szemükkel nem látják már karácsonyt, a lelkükben akkor is magukkal viszik. Az, hogy egyszer volt karácsony, önmagában nem használ neked. Az, hogy most karácsony ünnepe volt, önmagában szintén nem használ neked, ha szívedben nem viszed magaddal a karácsonykor megjelent isteni szeretet emlékét s a benne vetett hitet. Bárcsak így fejeződnek be a mi mostani karácsonyi ünnepünk is: „Visszatérének dicsőítvén és dicsérvén az Istent.” Ámen.

Túróczy Zoltán

(1955. december 26. turoczy.lutheran.hu)

Arany János: Alkalmi vers

Az új évet (ócska tárgy!)
Kell megénekelnem,
Hálálkodva, ahogy illik,
Poharat emelnem.
Mit van mit kívánni még
Ily áldott időben? -
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

*Olcsó legyen a kenyér,
A gabona áros;
Jól fizesse a tinót
S nyerjen a mézárós,
Mérje pedig szöszön-boron,
Font kijárja bőven.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Senkinek a nyakára
Ne vigyének kontót;
Valaki csak ráteszen,
Nyerje meg a lottót;
Annyi pénzünk legyen, hogy!
Még pedig pengőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Szegény ember malacának
Egy hija se essék;
Messze járjon dög, halál,
Burgonya-betegség;
Orvos, bakó a díját
Kapja heverőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Tücski-hajcski baromnak
Sokasuljon lába;
Boci járjon mezőre,
Gyermek iskolába;
Gyarapodjék a magyar
Számra, mint erőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Kívül, belül maradjon
Békében az ország;
A vásárra menőket
Sehol ki ne fosszák.
Béke legyen a háznál
És a szívedőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*A bíró is, mint eddig,
Tisztét jól betöltte:
Víz kedviért a babát
Soha ki ne öntse;
Emberiség, igazság
Egyik serpenyőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Zenebona, babona,
Huzavona vesszen!
Visszavonás, levonás
Minket ne epeessen.
Legyen egység, türelem,
Hit a jövőendőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Nagy uraink (ha élnek)
Nőjenek nagyobbra;
Áldozzanak, legyen is mit,
Mégse üssék dobra;
Nemzetiségünk mellett
Buzogjanak hően.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Író pedig írónak
Szemét ki ne ássa, -
Ne is legyen az idén
Napfogyatkozása
Jó erkölcs-, eszme-, hírnév-,
S előfizetőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.*

*Mire üssek még pohárt?
Asszonyi hűségre?
Barátság-, polgár-erény-,
Vagy mi más egyébre?
Hiszen ezek közöttünk
Vannak kelendőben.
Tudj' Isten, mi minden nincs
Ez új esztendőben!*

Benedek Elek: Újesztendei ének

*„Adjon Isten, ami nincsen
Az új esztendőben!”
Így énekelt Arany János
Rég elmúlt időben.*

*Adjon Isten, ami nincsen,
Én sem kérek másat.
Hogy mi nincsen, nem kell ahhoz
Semmi magyarázat.*

*Minden ember maga tudja,
Mi néki hiányos,
Azért kérte azt, ami nincsen,
A jó Arany János.*

*Ami megvan, bolond kéri:
Meg a telhetetlen,
Kérjük hát csak, ami nincsen,
Egyezzünk meg ebben.*

*Kevés a „van”, sok a „nincsen”,
Ma is, miként régen,
De a sok közt, hogy egy nincsen,
Rettentő nagy szegény.*

*Nincs szeretet a szívekben:
Ez a legfőbb „nincsen” –
Szeretetet a szívünkbe:
Ezt adjon az Isten!*

A templom – a liturgia tere

Az a hely, ahol a keresztények összegyűlnek a communio átélésére, az Istennel való találkozásra, jellemzően beszél az istentisztelet lényegéről, istenképünkről, hitünkről, fizikai és lelki életünkről. A Jézus által említett beszélő kövek (Lk 19,40) ebben az értelemben is valóságosak: a teret jelző (behatároló) kövek vallanak, pusztá lényük hitvallássá válhat.

Találkozás

A tér a találkozás helye: a liturgia lényege a találkozás – immanens és transzcendens vonatkozásban egyaránt. Ilyen értelemben a keresztény templom találkozó pont, ahol funkcionálisan mindennek ezt a találkozást kell szolgálnia. Akkor templom a templom, ha nem akadályozza, hanem segíti a találkozás létrejöttét, motiválja a találkozás rendszerességét (gyakorosságát), s eszközeivel gazdagítja az együttléteket. A találkozás tartalma és minősége nem függ a tértől és a teret határoló falaktól, de megfelelő kulisszák híján a feltételek nehezítik az alkalmat, lehetetlenítik a rendszerességet. A tartalomhoz méltó forma való. A legnagyobb kincshez, az evangéliumhoz és a legfontosabb lehetőséghez, a vertikális és horizontális találkozáshoz méltó formára van szükség, s ez vonatkozik a térre, épületre is. [...]

Mozgás

A templom – s most már szűkítsük le az istentiszteleti teret erre – a mozgás helye. A mozgás és az élet összefügg. Ahol nincs mozgás és hozzá mozgástér, ott az élet csorbát szenved vagy kihál. A keresztény liturgia az élet – a teljes értelemben vett élet – megnyilvánulása, ezért lényegéhez tartozik a mozgás. Mozdulás fizikai és lelki értelemben véve egyaránt. Ennek a mozgásnak tér kell: ahol területet foglal el, utat jár be, mozdulatokat végez test – és ahol nem kalitkába zárva érzi magát, hanem szárnyal a lélek. A mozgáshoz berendezett és üres térre egyaránt szükség van, a mozgáshoz

fokozottan is légtérre van szükség. A mozgáshoz fény – legalább irányfén – szükséges. Mindezt a tér megformálásában, a templom építésében, berendezésében, használatában figyelembe veszi az egyház.

A gyülekezet bejön és kimegy, letérdel, feláll és leül, kezét összekulcsolja vagy széttárja, felemeli vagy leengedi, fejét meghajtja, tekintetét felemeli, kihúzza magát vagy alázatosan meghajol, előretekint vagy társa (testvére) felé fordul. A kántor keze-lába mozog, mozgásba hozza a levegőt (sípok levegőoszlopa), mozgásba hozza a jelenlévőket (a zene lényege a mozgás – minden értelemben); a lelkész jön-megy az oltár körül, a szószékhez, a hívekhez, áldásra emeli a kezét, keresztet vet, hívogatóan és békességet kínálva széttárja a karját, kezét nyújt a pax mozdulatában, térdre borul Isten előtt, égre emeli tekintetét, a gyülekezet szemébe néz, és még sorolhatnám. Csupa-csupa mozdulat, mozgás, amihez tér kell. Ez a tér a liturgia számára a templom, az Isten háza. Ennek a térnek biztosítania kell a helyet, a körülményeket az élet mozgása számára.

Védettség

Az ember az Édenből való kiűzetés óta – tehát az Istennel való közvetlen kapcsolat megszakadása óta – védtelenül, nyugtalanul, kiszolgáltatottan él ebben a világban. Vágyik a védettség, a biztonság, az otthonérzet után. A templom keresztény funkciójához ez is hozzátartozik. Az Isten háza, az emberek háza, ahol otthonra lehet lenni, ahová haza lehet menni, ahol hazavárnak. A falak körülölelő funkciója, az építőelemek stabilitása, a tartás adó és tartást sugalló formák térbelileg adják meg azt a védettséget, amire minden kor emberének szüksége van.

A gyülekezet számára praktikus szempontból is az időjárás viszonyosságainak tényezőjét szűri ki. Lehetővé teszi, hogy télen-nyáron, esőben, hóban, fagyban védtelen történjen meg a nagy találkozás, folyjék a liturgia. Ismerjük a tényt, hogy több kultúrában és több történelmi korszakban a templom valóságos védelmi funkciót jelentett: mind végvári értelemben egy közösség, falu, város számára, mind pedig büntetés vagy veszélyeztetettség ellen egyének számára. A körülfogott vagy zárt tér lelki értelemben is védettséget jelent. [...]

Koncentrálás–nyugalom

A tér – a templom – funkciói közé tartozik a koncentrálás és a nyugalom biztosítása. Az istentiszteleti életben mindkettő fontos: szétszórt világunkban (a sáttán neve a Bibliában διαβόλος, azaz a mindent „szétszóró”) életbevágóan fontos a koncentrálás.

Szabadban, a természet világában annyi külső inger ér, hogy a koncentrálás nem mindig sikeres. A zárt tér, a templom feladata, hogy segítse a koncentrálás létrejöttét és fenntartását. A koncentrálás a Bibliában azt jelenti, hogy összpontosítok az egy szükségesre.

Ugyanakkor a nyugalom helye a templom által adott tér, a liturgikus tér (itt tágabb értelemben). A világ zajában és a belső zajban csöndben lenni nem tudó ember számára készít külső csendet, amelyből azután a megfelelő hatás (találkozás) nyomán a belső nyugalom is fakadhat.

A térben realizálódik testi-lelki érzékszerveink majd minden élménye.

a) A látványban: formák, fény-árnyék, színek.

b) Az illatban: állandó és változó illatok, az ember illata (fontos tájékozódási pont – tudatosan és tudat alatt), a természet illata (virágok, fenyő, fa), a friss levegő (rossz esetben a dohos, fülledt levegő). A múlt és a jelen illata...

c) A templom akusztikájában: száraz tisztaságában vagy élő zajában, „megfogható” csendjében vagy élő visszhangban, a hang hordozásában vagy elnyelésében.

d) A tapintásban: a templomban található anyagok képzelt vagy valós tapintásában. Az érdességben vagy simaságban, a hidegben vagy melegben, a lágyban vagy keményben stb.

Mindezek segíthetik, támogathatják, indukálhatják a teljes emberi élményt: a találkozást.

Ki kell térnünk a tér méretének meghatározó voltára: a kicsiny meghittsége, a hatalmas felemelő volta eszköz lehet a cél elérésében, hogy a templom otthon legyen, amíg még szükség van rá. A teret adó és biztosító templom a földi istentisztelet helye, szükséges eszköze. A bibliai eszkatológia a jövő számára már nem tartja szükségesnek a templomot. A Jelenések könyve 21. fejezete szerint az örök liturgiában, a mennyei istentiszteleten Isten sátora az emberek között lesz, s nincs szükség eszközökre, amelyek segíti az alkalmi vagy rendszeres találkozást. [...]

A templom az Isten és népe találkozására elkülönített tér. Megszentelt hely, amelynek karaktere, „levegője”, üzenete van. Nem önmagában, hanem Isten megszentelő jelenléte miatt. Ezért a templomszentelés nem a kövek minőségi változását (szentté lételét) jelenti, hanem azt az odaszánást és elkülönítést, amely a döntést tükrözi: itt Istennel akarunk találkozni.

Dr. Hafenscher Károly (Liturgia, 35-38.)

A 2022. év igéje:

Jézus Krisztus mondja: „Aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el.” (Jn 6,37)

Mit jelent számomra az istentisztelet?

Az én szememben istentisztelet az erdő közepén elmondott ima, a bekuckózó bibliaolvasás, de akár a családnak szeretetből megfőzött vasárnapi ebéd is – míg a többiek templomban vannak. Isten szavára figyelni bárhol lehet, a hívők közössége sem csak a templomban létezik.

Hogy miért kitüntetett mégis a vasárnapi/ ünnepi istentisztelet? Miért igyekszem oda magam is?

- Mert ritmust ad az egybefolyó időben.
- Mert készülni lehet rá. Elővesszük az ünnepi ruhát, és ünneplőbe öltöztetjük a lelkünket.
- Mert szakrális térbe és időbe lépünk
- Mert együtt nézünk egyfelé: az élő Istenre! Akkor is közösségben vagyunk, ha egyáltalán nem ismerjük egymást, a Krisztust követők közösségében. Evangélikus egyházunk adott vasárnapra kiírt textusa még úgy is erősíti a közösség élményét, hogy az ország bármely templomában ugyanazok a bibliaversek hangzanak el.
- Mert lehetőséget ad az úrvacsorára, az egység megélésére, bűnbocsánatra és megerősítésre.
- Mert elvezet a gyülekezet helyi közösségébe. Ahol már ismerhetjük egymást. Ahol figyelhetünk egymásra, az ismeretlen betérőkre is. Ahol segíthetünk egymásnak. Ahol konkrét közösséget/közösségeket építhetünk.

Amikor a felkérést kaptam, éppen a Tízórai elnevezésű istentiszteletre készültem. Magam inkább a nyolcasra járok, de erre az istentiszteletre minden alkalommal külön készülök, mert nagyon fontosnak tartom. Meg szeretem is, ilyenkor mindig fiatalodom kicsit.

A gyülekezet úgy teljes közösség, ahogyan a család, vannak benne fiatalok, öregek, gyerekek. Én megértem, hogy kortársaimnak vagy a nálam idősebbeknek már fárasztó lehet a kisgyerekek nyüzsgése. Azt is megértem, hogy a fiatalokat kevésbé érdekli az öregek szöszmötölése. Hogy idegen a zenei nyelv, kinek az egyik, kinek a másik. De egy család vagyunk! Kell néha együtt lennünk, és elviselnünk szeretettel az egymás másságát, akár még megérteni, elfogadni – mi több, –

örülni is egy új élménynek, friss szemnek, más megközelítésnek! Havonta egyszer nem teljesíthetetlen kívánság, azoktól sem, akik kevésbé kedvelik ezt a formát. A közös alkalmak nélkül nincs integrálódás!

Biztatnám magunkat, hogy legyünk együtt, fiatalok, gyerekek, öregek – örömmel! Havonta egyszer így, ilyen formában, aztán a magunk köreiben – mindig Krisztussal.

Várfalvi Erzsébet

230 éves falfestés

Ősszel templomunkban két nagyobb felületen feltárták a karzatmellvédek XVIII. századi festését, ami így az istentiszteletek alkalmával látható. Érdemes megfigyelni, milyen aprólékos, kifinomult alkotás. Ez a most napvilágra került díszítés feltételezhetően a templommal egyidős, régebbi a sokak emlékezetében még élő, 1930-as és 1960-as évek között látható, gazdag festésnél. Felmerült annak a lehetősége, hogy a tervezett templomfelújítás esetén ezt a festést a karzatmellvédek teljes felületén feltáratnánk és restauráltatnánk. Díszítés a többi falfelületen a jelek szerint nem maradt meg, így azok felújításuk esetén is minden bizonnyal fehérek lesznek.

A népszavazás és a soproni evangélikus gyülekezet

Az evangélikus felekezet a népszavazási területen már a 16. század elejétől meghatározó volt. Sopronra, mint korai reformációs központra is tekinthetünk, vagyis már a mohácsi csata előtt ismerték a városban a lutheri tanokat. E tanok terjedésének okát abban kereshetjük, hogy Sopronban ebben az időben már évszázadok óta meghatározó elem volt a német lakosság. A reformáció és az evangélikusság terjedésének kezdeti feltétele volt a német nyelv ismerete. A Sopronhoz tartozó és a népszavazás által érintett jobbágyfalvakban (Harka, Balf, Ágfalva, Sopronbánfalva) is a városéval egy időben kezdődött meg a reformáció terjedése. Az ellenreformáció intézkedései ellenére, a térségben továbbra is meghatározó maradt az evangélikus egyház, amely egyben az itt élő németiség vallása volt még 1921-ben is.

Sopronra évszázadokon keresztül mint befogadó városra tekinthetünk, ahol a viszonylag szabadabb,

sokszor privilegizált vallásgyakorlási jogoknak köszönhetően menedéket találtak a vallási üldözöttek is. A városban a középkor óta erős volt a németiség jelenléte. Míg az első magyar népszámlálás során, 1850-ben alig találkoztunk magyar anyanyelvű soproni polgárral, addig 1949-ben már a németiség jelentős visszaszorulását kell megállapítanunk.

A Sopron környéki nyolc település mind nyelvileg, mind vallásilag jól körülhatárolható. Csupán egyetlen magyar és katolikus falu található a térségben, Nagycenk, illetve egy katolikus horvát, Kópháza, valamint két katolikus német, Fertőrákos és Fertőboz. A többi település, Ágfalva, Balf, Sopronbánfalva, Harka, egyértelműen német és evangélikus többséget mutatott fel. Közös bennük, hogy szavazóik Ausztriát választották. A soproni németek nagyobb része is evangélikus volt, csak kisebb részük tartozott a katolikus felekezethez. A soproni evangélikusok szavazati arányának megoszlását a település nagyobb mérete miatt nehezebb meghatározni, mint a falvak esetében.

A népszavazás előtti propagandaharcban mind az evangélikus, mind a katolikus papok alapvetően, kevés kivételtől eltekintve, magyarbarátok voltak. Mindent elkövettek, hogy minél többen Magyarországra szavazzanak.

A kortárs lelkész, a soproni születésű Hanzmann Károly visszaemlékezésére támaszkodhatunk. A német, evangélikus gyökerű Hanzmann soproni lelkész-társaival együtt (Ziermann Lajos és Pötschacher István) egyértelműen hazánk mellett foglalt állást és a Magyarország melletti szavazásra buzdította a híveket. Sopronban, a december 14-i istentiszteleten Ziermann magyar és német prédikációjában a IV. parancsolatra (Tiszteld atyádat és anyádat!) emlékeztetett. Ez a parancsolat a hazára is vonatkozik, hiszen a haza a mi szülőnk. Aki hitéhez hú, az legyen hú hazájához! – szolt a prédikáció.

A dunántúli evangélikusság fellegvárának számító Sopron esetén az evangélikus választók mozgatórugóit feltérképezni lényegesen nehezebb, mint a környező falvakét. Az evangélikus falvak lakói a szavazás során gazdasági, kulturális, nyelvi vagy éppen személyes okokból szavaztak többnyire Ausztriára. A soproni evangélikusok azonban létszámukban is jelentős és egyben vegyes közösséget alkottak. Biztos, hogy közöttük is nagy számban voltak a hagyományaikat tisztelő, nyelvhez, kultúrához jobban ragaszkodók. Elsősorban itt is ők lehettek azok, akik a magyar államban, a magyar nacionalizmusban látták a legfőbb veszélyt. A katolikus Ausztriával való magyar fenyegetés valószínűleg itt sem lehetett túlzottan hatásos. Ugyanakkor azok a rétegek, amelyek lételeme függött a magyar államtól és egy impériumváltás létbizonytalanságot

Adventi templomablak

Az idei adventben is különleges díszítés jelent meg templomunk egyik ablakában, ami napról napra bontakozott ki. Köszönjük a kép elkészítését az Eötvös József Evangélikus Gimnázium, Egészségügyi Technikum és Művészeti Szakgimnázium tanárainak és diákjainak!

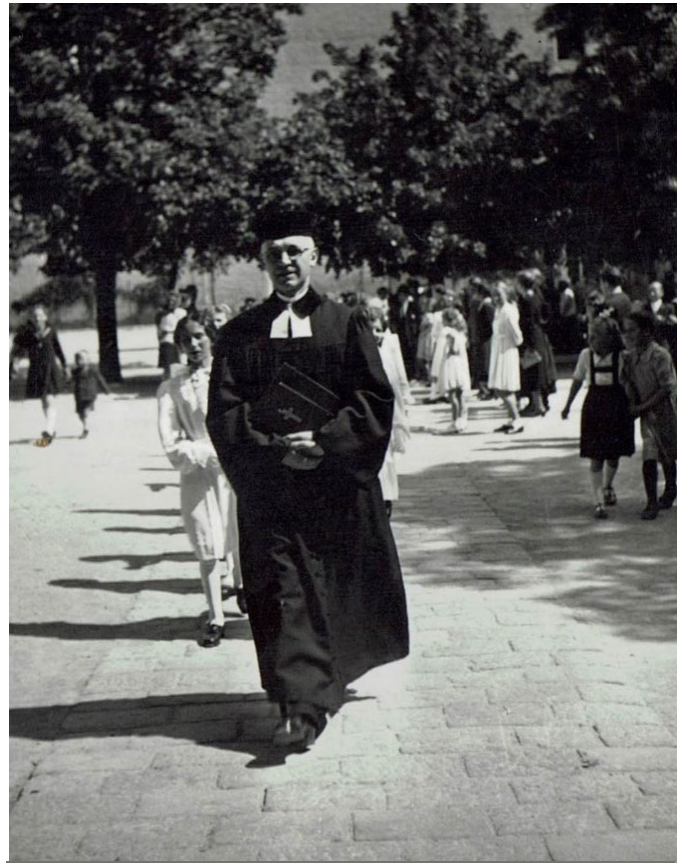

okozott volna, valószínűleg nagyobb számban választották Magyarországot. Ugyancsak ide sorolhatók az iskolázottabb és emiatt asszimilálódottabb rétegek is.

Mint Hanzmann írta, egyértelmű, hogy sok németnyelvű polgártársunk szavazata is segítette a magyar győzelmet, de azt sem szabad elhallgatni, hogy „sok evangélikust is megköttyösített az osztrák propaganda”, illetve a közös nyelv miatt is sokan Ausztriát választották. Összességében elmondhatjuk, hogy az osztrák szavazatok jelentős részét a német öntudattal rendelkezők tették ki, ami sok esetben a magyarosítás ellenreakciójaként alakult ki. A magyar kormányok be nem váltott autonómiaígéretei okozta csalódás sokakban egy Anschluss iránti vágyba torkollott.

A népszavazás magyar sikere óriási győzelem, elégtétel volt a Trianonban megtépázott Magyarország számára. A német kultúrához, hagyományokhoz, szellemiséghez ragaszkodó rétegek számára viszont a magyar győzelem egy hatalmas és visszafordíthatatlan törést jelentett. A nemzetiségi elnyomás, az asszimilációs politika közvetlenül a népszavazás után megkezdődött. A német autonómia kísérletekből vagy később három német evangélikus egyházmegye létrehozására tett kísérletből semmi sem lett. A népszavazás magyar sikere után országos szinten is romlott a nemzetiségek helyzete, 1922 februárjában magát a nemzetiségi minisztériumot is leépítették. Bár az itteni németiség egésze a „gyanúsak” kategóriájába esett, leginkább mégis a szőlőműveléssel foglalkozó gazdapolgárokkal szemben érezte a városvezetés az ellenszenvét. A két világháború közötti magyar kisebbségi politika Sopronban sem volt különösen megértő a németekkel szemben. Nemhogy köszönetet nem mondtak államhűségükért, hanem kezdettől fogva diszkriminatív intézkedéseket hoztak velük szemben: névmagyarosítás, a kisebbségi nyelvhasználat jogainak sérelme, engedélyek felülvizsgálata és jutalmak odaítélése „politikai megbízhatóság” alapján.

A soproni népszavazást követően egy közel 600 éves magyarországi német kultúra eltűnése kezdődött meg, gyorsult fel, amelynek beláthatatlan és visszafordíthatatlan következményei lettek minden a

Hanzmann Károly

népszavazási területen élő számára. A második világháborút követő kitelepítés során pedig németek ezreinek kellett a népszavazási területet elhagynia.

Az 1946-os német kitelepítés Sopronban nem tett, nem tehetett különbséget hűséges és hűtlen németek között. Hiába ismerték fel az egyházak és a helyi politikai elit egy része a kitelepítés igazságtalanságát, hiába kértek külön elbánást az 1921-es magatartás miatt a soproni németek számára, azt nem kapták meg. A kitelepítés a nemzetiségi és a felekezeti viszonyokat drasztikusan megváltoztatta. Egy olyan városban, mely a 14. század eleje óta bizonyíthatóan német többségű volt, és amely 1921-ben is hűséges maradt Magyarországhoz.

Dr. Krisch András

Emlékezés a 100 évvel ezelőtt történetekre

Gyülekezetünk egyik akkori lelkészének szemszögéből

Hiába mondták ki a saint-germaini és a trianoni békeszerződések Sopron város és a nyugati magyar határszélek elvesztését, nem akartunk ennek a fájdalmas rendelkezésnek végrehajtásában hinni; hogy elvegyék a nyugati végeket és odaadják annak az Ausztriának, amellyel több, mint 400 éven át szoros kapcsolatban éltünk. A felháborodás szele zúgott végig az egész

országon, tiltakozó népgyűléseket tartottak, a veszélyeztetett terület lakossága nap-nap mellett adott kifejezést régi hazája iránt érzett törhetetlen hűségének és becsületos kitartásának.

A magyar kormány Ausztriával tárgyalásokba bocsátkozott, de Ausztria hajthatatlannak bizonyult. Ekkor mondta az evangélikus papfi, Gratz Gusztáv,

Magyarország külügyminisztere, hogy a világtörténelem nem tud arra példát, hogy a legyőzött állam legyőzött szövetségesének testét tépje, és hogy vesztes fél még hódítson is.

Az osztrák kormány 1920. március végén újra kérte a Nagykövetek Tanácsától Sopron városnak s az elcsatolásra ítélt területeknek az átadását. Kapi Béla püspökünk 1921. augusztus 12.-én a 2061. számú főpásztori levelében az esetleges átcsatolás okozta válságos órákban a legmélyebb szeretet hangján szól evangélikus népünkhöz. A presbiteri ülésen dr. Zergényi Jenő egyházközségi felügyelő a főpásztori levél felolvasása mellett lelkes szavakkal buzdítja a gyülekezet tagjait, hogy a válságos órákban fokozottabb mértékben tartson ki rendületlen hűséggel magyarhoni evangélikus egyházunk mellett.

Az országban alig volt olyan hivatal, ahol ne ültek volna soproniak; akik a kötelességnél nagyobb odaadással és szeretettel intézték az ügyeket; az egész országban nagyon sokan dolgoztak Nyugat-Magyarország megmentéséért. Így pl. a Magyar Távirati Iroda fellelős szerkesztője, a soproni származású, volt licista: Zimmer Ferenc, a szintén soproni születésű Thirring Gusztáv, a Fővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója, valamint a Soproni Evangélikus Teológiai Akadémia igazgatója, Stráner Vilmos.

A Sopronban székelő Szövetségek Közi Katonai Bizottság 1921. évi augusztus hó második felében bocsátotta ki az augusztus elsejei dátummal ellátott átadási tervezetet, mely a következőképpen szól:

„Nyugat Magyarország lakosságához! A trianoni békeszerződés határozmányai keresztülvitelének értelmében Nyugat-Magyarország területe Ausztriának adandó át. A Soproni Szövetségi Katonai Bizottság és a járások székhelyeire kiküldött antant-tisztek a csatlakozás keresztülvitelének főfelügyeletével vannak megbízva.”

A nagykövetek tanácsa 1921. szeptember 23-án jegyzéket intézett a magyar kormányhoz azzal a követeléssel, hogy csendőrségét a „B” zónából október 3-ig vonja ki és az átadási jegyzőkönyvet ugyanezen a napon írja alá. Ez nem történt meg.

A Nagykövetek Tanácsa felszólította a magyar és osztrák kormányt, hogy küldjenek ki teljhatalmú megbízottakat a nyugat-magyarországi kérdéstről leendő tárgyalás végett. E meghívás folytán gróf Bethlen István Magyarország miniszterelnöke, gróf Bánffy Miklós külügyminiszter kíséretében Velencébe utazott, ahol 1921. október 13-án létrejött az egyezmény, amely Sopronra és környékére, Ágfalva, Balf, Fertőboz, Fertőrákos, Harka, Kópháza Nagycenk és Sopronbánfalva községekre népszavazás írt elő.

Az osztrákok sem maradtak tétlenül. Sehogy sem akartak lemondani Sopronról. Nagy propagandisztikus mozgalmat indítottak meg a népszavazási

lajstromok összeállításánál és felülvizsgálásánál. Végül a Központi Népszavazási Bizottság a népszavazást Sopronban december 14-re, Brennbergben 15-re, és a nyolc községben december 16-ra tűzte ki.

1921. december 10-én illetve 12-én váltották fel egymást Sopronban a magyar csapatok és a népszavazási területre kirendelt olasz, angol és francia csapatok 450 főből álló különítménye. A tábournokok szigorúan eltiltották a nyilvános propagandát és Gothie ezredes további intézkedésig a soproni lapokat cenzúra alá helyezte.

Felvirradt a nagy nap, 1921. december 14-e, a nevezetes szerda. A város lakossága már korán talpon volt, valamennyi templom harangja megkondul, imára hívják mindazokat, akik Istenhez fohászkodnak, hogy tiszta szívvel és reménykedő bizakodással tehesse nek vallomást örök hűségükről.

Templomunkban Ziermann Lajos magyar és német nyelven az oltár előtt mondott prédikációjában a negyedik parancsolatra figyelmeztet. Ez a parancsolat úgy mond a hazára is vonatkozik. A haza a mi szülőnk, a haza a mi édesanyánk. Aki hitéhez hű, az legyen hű hazájához is. Szereted-e a te édesanyádat? Megremeg a hangja és érzése átragad híveinkre, hogy aztán együtt énekeljük elcsukló hangon: „Erős vár a mi Istenünk!”

A város különböző részein elhelyezett szavazatszedő bizottságok pont 8:00 órakor kezdték meg működésüket. Minden szavazó bizottsághoz be kellett osztani egy helybeli magyar pártállású és egy helybeli osztrák pártállású bizalmi férfiút, de osztrák pártállású egyetlen egy sem jelentkezett. Alighogy megkezdődött a szavazás, a soproni lapok rendkívüli kiadása jelent meg: „Az osztrák kormány, mivel a Szövetségek Közi Tábornoki Bizottság visszautasította a soproni népszavazás elhalasztására vonatkozó kérelmet, az éjjel visszavonta a soproni népszavazáshoz kirendelt megbízottait. Az osztrák delegátusok már el is hagyták a várost és a környékbeli községekből is még a mai nap folyamán elutaznak. A tábornoki bizottság ennek dacára nem változtat határozatán és a mai nap folyamán Sopronban, holnapután pedig a községekben szabályszerűen lefolytatja a népszavazást. A népszavazás mind a nyolc bizottság előtt rendben folyik, a nép tömegesen siet az urnákhoz. Sopron hangulata nyugodt és biztos.”

Az osztrákoknak újabb mesterkedése tehát szintén csütörtököt mondott. A szavazás sima lefolyású volt.

A szavazás lezajlása után megtörtént a városi és a vidéki szavazatok együttes megszámlálása; a Sopronban szavazásra jogosult 18.994 egyén közül 12.327 Magyarországra és 4620 Ausztriára szavazott, 351 szavazat érvénytelen volt

A magyar győzelemnél sok német nyelvű polgártársunk szavazata is segített. Ezt az ő becsületük megvédeése érdekében külön is le kell szegezni

Sopron város lakossága francia, magyar és német nyelvű plakát előtt csoportosul: „Szövetségekői Tábornoki Bizottság.” A népszavazási terület átadása. A Szövetségekői Tábornoki Bizottság igazolja a népszavazásnak a központi bizottság által december 18-án közölt eredményét. A Nagykövetség Tanácsa ezt az eredményt jóváhagyta. Ennek folytán és a Velencei szerződés értelmében a népszavazási terület Magyarország birtokába került, mely állam a területet a Szövetségekői Tábornoki Bizottságtól 1922. évi január hó elsején veszi át.

Az újévi átadásra az ország minden részéből a város örömeiben osztozni akaró küldöttek jelentek meg. A város fellobogózva, ünnepi díszben, minden ablakban nemzeti színű papírszalag, amelyeken e felírások olvashatók: „Magyarok maradtunk!” „Istennek hála!” „Rendületlenül!” „Treu geblieben!” „In Ewigkeit, Amen!” Harangzúgás, hálaadó istentisztelet. Nálunk ismét Ziermann Lajos lelkészen a sor. Délelőtt csapat-szemle a Széchenyi téren, utána a katonatiszti leánynevelő Intézet dísztermében az átadási jegyzőkönyv aláírása. A soproni népszavazási terület lakosságának a magyar állam iránt tanúsított hűségét a magyar nemzetgyűlés emlékeztül az 1922. évi XXIX.

törvénycikkbe iktatta, és Sopron a Civitas Fidelissima jelzőt kapta. Meg is érdemelte. Magyarország győzelme tehát 65,08%-os.

Egyházközségünk életében a népszavazás nem jelentett semmiféle zökkenőt. Hálás kegyelettel, egy szívvel, lélekkel ünnepeltük az év elején a nikolsburgi vallásbéke 300. évfordulóját.

Forster Gusztáv fűszerkereskedő, gyülekezetünk másodfelügyelője feleségével elhatározták, hogy Sopron megmaradása emlékére megajándékozzák gyülekezetünket az év húsvétjára egy 408 kg-os haranggal. El is készült a harang, úgyhogy április 9-én, virágvasárnapon a 9 órai német istentisztelet keretében fel is avatta Ziermann Lajos vezető lelkész Miatyánk harangnak neveztük el, mert ettől fogva a vasárnapi istentiszteleteken külföldi és tolnai szokás szerint valahányszor a templomban a gyülekezet a Miatyánkot imádkozza, megszólaltatjuk a kis harangot, hogy a templomba nem jöttek is, akár betegek, akár egyébként elfoglaltak, a hívek seregével együtt elmondhasák a legszebb imánkat. Hasonlóképpen kimondtuk, hogy ezentúl naponta legyen hajnali és esti harangszó a mi tornyunkban is.

Részletek Hanzmann Károly Helyzetrajz és Adalékok a soproni ágostai hitvallású evangélikus egyházközség 1900-1950. évi történetéhez című munkájából

Erdei szemétszedés

2021 októberében is meghirdette az ITM a TeSzedd – Önkéntesen a tiszta Magyarországért akciót, amihez csatlakozott gyülekezetünk tagja, Honti Benedek, s az általa megszervezett akción 11 zsák szemét gyűlt össze.

„Az erdőben járva mindig az jut eszembe, hogy egy ember miért nem képes hazacipelni a zsebkendőjét, miért kell oda eldobnia. A városban elnézve a koszos utcákat azon töröm a fejem, hogy vajon mit tett a szegény utca, miért jutott ilyen sorsra.

A mostani szemétszedésünk a kettő ötvözete volt. Megtettünk egy-két lépést, és máris megtelt a sok zsák, amikről úgy gondoltam, hogy elegek lesznek az egész erdőrésze. Összeszorult a szívem a sok föld alatt és felett megbúvó szemét láttán, azonban mosolyra

húzódott a szám amikor megláttam, hogy csupán egy-két óra alatt mennyit szépült az erdő.

Egyedül azonban nem lettem volna képes erre, itt is köszönöm azoknak, akik velem tartottak! Ha Neked is fontos a környezetünk tisztasága és szívesen tennél is ezért, kérlek, legközelebb tarts velünk Te is!”

Honti Benedek

Deutsche Seiten

Kerzenlicht erhellt die Nacht

Die Kerzen brennen, die Lichter leuchten so, wie sonst nie im ganzen Jahr. Ja, die Kerzen brennen, diese kleinen Wunderwesen. Sie geben ein natürliches, lebendiges Licht, und sie strahlen Wärme und Besinnlichkeit aus. Sie bleiben nicht ohne Wirkung. Sie können uns zum Weinen bringen, aber sie können uns auch trösten. Sie machen uns nachdenklich. Sie helfen uns innezuhalten, und ihre warmen, kleinen Lichtflammen gehen ins Herz. Ja, die Kerzen sind dann am schönsten, wenn sie brennen und strahlen. Man könnte die kleinen Kerzenflammen stundenlang nur betrachten und anschauen, wie die Flammen so fein tanzen, flackern und ein wenig knistern, sobald sich die Luft ein bisschen bewegt.

Wenn ein Gegenstand oder das Gesicht eines Menschen mit Kerzenlicht beleuchtet wird, sieht es sofort anders aus. Die Kontraste von Licht und Schatten werden feiner und haben etwas von einem Gemälde. Das Kerzenlicht macht seine Umgebung einfach schöner und freundlicher. Und selbst, wenn alle anderen Lichter in einem Wohnzimmer oder gar in einer Kirche aus wären, selbst wenn es ganz dunkel wäre – das Leuchten einer Kerze würden wir alle sehen. Und dieses Licht würde alles hell machen.

Genau das will eine brennende Kerze tun: Licht in die dunkle Zeit des Jahres bringen. Licht in alle Dunkelheit um und in uns, Leben und Wärme bringen.

Das kleine lebendige Licht der Kerzen ist etwas Besonderes. Und Gott sei Dank haben wir in der Weihnachtszeit sehr viele davon. Das Bild der brennenden, leuchtenden Kerze zeigt uns, was Gott mit uns Menschen einst am Tag der Geburt seines Sohnes vorhatte: Licht in eine Welt zu bringen, in der so oft Finsternis und Dunkelheit herrschen, in der in den Köpfen und Herzen der Menschen nicht immer die hellsten Gedanken und die schönsten Gefühle zuhause sind. Gott hatte vor, Wärme in eine Welt zu bringen, in der Kinder leiden müssen, in der Menschen den festen Boden unter den Füßen leicht verlieren können, in der Hunger und Krieg das Leben von Millionen Menschen zerstört.

Doch was einst in Bethlehem geschah, das gilt auch heute für uns. Gott macht die Nacht hell, weil er sieht, wie nötig und wichtig es für die Welt und uns Menschen ist, dass ein kleines Licht, eine freundlich brennende Kerze ihre Wärme, Liebe, Hoffnung und den Glauben in sie hineinstrahlt. So lässt Gott seinen Sohn uns nahekomen: Jesus Christus, der selbst sagt: „Ich bin das Licht der Welt. Wer mir nachfolgt, der wird nicht wandeln in der Finsternis, sondern wird das Licht des Lebens haben.“

Eszter Manke-Lackner

Das Sakrament des Wartens

Worauf warten wir eigentlich in der Adventszeit? Auf die Geburt Jesu. Darauf, dass der Schöpfer selbst in der geschaffenen Welt leibhaftig erscheint. Wir warten auf das, was schon vor langer-langer Zeit passiert ist.

Dieses Verhalten, dieses Warten ist nicht neu. Oberflächlich betrachtet wird das Alltagsleben des Menschen immer unerbittlich von den drei scheinbar unvereinbaren Phasen der Zeit bestimmt – nämlich von der Vergangenheit, der Gegenwart und der Zukunft. Oberflächlich betrachtet ja. Aber nicht, wenn man es tiefer betrachtet. Dort, tief im Inneren, hat die Menschheit schon immer gewusst, dass die mechanischen Grenzen von Raum und Zeit durch die Kraft von Qualität, Güte, Schönheit und Wahrheit überwunden werden können. Denken wir nur an die großen Dramen oder die großen Werke der Musik, die auf geheimnisvolle Weise groß sind, weil sie uns unter anderem die Möglichkeit geben, uns an die Zukunft zu erinnern und auf die Vergangenheit zu warten.

Die Zeit der Qualität ist zeitlos. Wenn wir Bachs Passion hören, woher kommt dann diese Musik? Aus der Vergangenheit? Aus der Gegenwart? Aus der Zukunft? Eins ist gewiss: Diese Musik ist unermesslich mehr als ein frommes Gedenken und viel mehr als eine hoffnungsvolle Utopie. Sie spricht uns von überall her an.

Die Essenz der adventlichen Erwartung ist: Warten auf den, der da ist. So wie das Geheimnis der Liebe nichts anderes ist als die Sehnsucht nach dem, der uns gehört. Über diese Erwartung und diese Sehnsucht können wir natürlich nur mit Stottern sprechen. Umso mehr, als dass Gott wirklich als Mensch unter uns erschienen ist und alles Gewicht und allen Zwiespalt unseres Seins auf sich nahm. Und doch, jenseits des eisernen Gesetzes von Zeit und Raum, dem sich der Schöpfergott, in Bethlehem geboren, selbst sich mit großer Bereitschaft und endloser Selbsthingabe unterworfen hat, warten wir darauf, was geschehen ist, und sehnen uns nach dem, den wir seit zweitausend Jahren im Guten und Schweren schon in unseren Händen halten. Wir sehnen uns nach ihm und warten auf ihn, weil wir uns von der Zeit abheben können – gerade dadurch, dass Gott in die Zeit hineingeboren wurde.

Das Warten im Advent ähnelt an ein Gedenken, ist aber in Wirklichkeit weit alles andere als das.

Es ist ein echtes Warten. So wie sich die Liebe mehr als alles andere nach dem sehnt, den sie umarmt und als ewigen Neugeborenen in ihren Armen hält.

János Pilinszky

(ins Deutsche übertragen und eingesandt von Péter Horváth)

Lichtstrahlen auf dem Weg zur Weihnacht

... und was dieses Licht mit uns machen kann

Christus spricht: „Ich bin das Licht der Welt.“ Doch wie kann man sich das genau vorstellen? Schüler aus der Klasse 12c des Lyzeums haben hierzu Gedanken zusammengetragen.

Licht in der Dunkelheit

„Licht in der Dunkelheit“. Wenn wir dieses Schlagwort hören, fällt uns vielleicht ein dunkler Raum, in dem nur eine Kerze brennt oder nur ein Lichtstrahl zu sehen ist. Oder eine dunkle Straße, die von Lampen beleuchtet wird. Dunkelheit macht uns oft Angst, weil wir nichts sehen. Wir wissen nicht, was in unserer Umgebung passiert. Doch wenn wir nur ein wenig Licht sehen, beruhigt uns das schon. Es gibt uns Sicherheit, zumindest empfinden wir das so.

„Licht in der Dunkelheit“. Vielleicht denken wir auch an die Advents- und Weihnachtszeit. Es wird früh dunkel, doch leuchtende Dekoration und schöne Lampen hüllen Straßen und Häuser in ein angenehmes Licht, stiften vielleicht sogar eine idyllische Atmosphäre.

„Licht in der Dunkelheit“. Man könnte denken, das Licht steht für das Gute und die Dunkelheit für das Böse. Aber so einfach ist es nicht: Das Eine würde es ohne das Andere gar nicht geben. Licht und Dunkelheit gehören zusammen. Sie sind Gegensätze und doch unzertrennlich miteinander verbunden. Die Dunkelheit gibt dem Licht Kontur und Wert. Beim Weihnachtsbummel in den Straßen unserer Stadt ebenso wie im „richtigen Leben“.

Márk Kónya

Was das Leben erhellt

Nicht nur auf der Straße kann es dunkel sein. Manchmal gibt es auch im Leben Zeiten mit vielen Dunkelheiten und Widrigkeiten. Wir können uns machtlos, verloren und einsam fühlen. In diesen Zeiten ist es besonders gut, wenn es Lichtpunkte gibt, an denen wir uns orientieren können.

Doch was können diese Lichtpunkte sein? Ich denke diese können sehr vielfältig sein. Es können zum Beispiel Familienmitglieder oder Freunde sein, die uns auch in dunklen Zeiten beistehen. Es kann auch eine Motivation oder ein Ziel sein, was uns immer vor Augen ist. So können wir uns sicher sein, dass es, obwohl es gerade schwierig ist, in der Zukunft besser wird. Dies sind nur ein paar Beispiele, wie wir die dunklen Zeiten überwinden können. Ich denke aber, dass wir nicht nur in solchen Situationen diese Lichtpunkte brauchen.

Auch im Alltag ist es gut, immer wieder eine Bestärkung zu bekommen. Hierbei muss es sich nicht unbedingt um große Taten und Ereignisse handeln. Die kleinen Freuden des Lebens können uns auch durch

den Alltag tragen. Das kann zum Beispiel eine schöne Zeit sein, die wir mit anderen Menschen verbringen. Es ist einfach gut, wenn wir mit uns nahestehenden Menschen eine freudvolle Zeit haben und den Alltagsstress kurz vergessen können. Aus solchen Erfahrungen können dann später schöne Erinnerungen werden. Wir sollten also stets ein offenes Auge für das schöne und freudvolle in unserem Leben haben. Der Fokus sollte also auf den positiven Dingen liegen, und nicht auf den schlechten.

Adam Krutzler

Christus wirkt im Alltag

Christus ist uns immer nahe, auch wenn wir schwierige Zeiten durchleben. Vielleicht spüren wir es am Anfang nicht oder vielleicht verstehen wir die kleinen positiven Zeichen nicht.

Heutzutage erleben wir wegen Covid eine schwierige Zeit. Trotzdem kann ich spüren, dass Christus mit uns ist. Neben den vielen schreckliche Nachrichten gibt es so viele positive Dinge. Es ist wichtig, die kleinen Freuden des Lebens wertzuschätzen. Wir können oft die Liebe Gottes im Alltag finden. Dazu gehört für mich zum Beispiel, dass es den Menschen, die mir am Herzen liegen, gut geht. Zum Glück kann ich auch meinen Sport treiben, weil es keinen Lockdown gibt. In die Kirche kann ich auch kommen, wenn etwas meine Seele bedrückt. Am wichtigsten ist aber, dass wir den Glauben haben. Wenn wir glauben, dass es besser wird und dass es ein Licht am Ende der Finsternis gibt, dann können wir schwere Zeiten viel leichter überstehen. Auch unsere Laune wird besser. Wenn wir an Gott glauben, dann können wir die kleinen positiven Dinge in unserem Leben leichter bemerken und verstehen. Aber nicht jeder kann das Licht so leicht alleine finden. Dann kommt Christus und als Hilfe erweckt er den Funken Hoffnung.

Christus und Gott werden uns nie verlassen und sie werden nie zulassen, dass wir uns in der Dunkelheit verlaufen. Sie stehen auf ewig wie ein felsenfester Leuchtturm in unseren Herzen.

Ábel Czigány

Auf der Suche nach dem Licht

Jeder von uns erlebte schon mal dunkle Zeiten. Es scheint nichts zu gelingen in diesen Zeiten. Viele finden sich mit der aussichtslosen Lage ab, isolieren sich von der Außenwelt und hoffen, dass von irgendwoher ein erlösendes Licht kommt. Doch die Suche nach seinem Licht sollte ein jeder angehen.

Das Licht kann man durch den Gottesdienst, durch eine Predigt oder auch durch eine Bibelstelle erreichen, um wieder Kraft zu schöpfen.

Die Pandemie derzeit ist eine dunkle Zeit für viele. Andauernde Beschränkungen, man kann die Bekannten im Ausland nicht besuchen und man hat keine Sicherheit für die Zukunft. Gott kann uns zwar nicht vor einer Covid-Erkrankung beschützen oder die Ausgangsbeschränkungen aufheben, doch er bietet uns jeden Tag seine Unterstützung an, um die Zeit zu überstehen.

Ich selber konnte meine Großeltern, die in Deutschland wohnen, seit mehr als einem Jahr nicht mehr besuchen, und natürlich weiß ich nach jedem Treffen, dass es möglicherweise das letzte war. Trotzdem schreibe ich meinen Großeltern Briefe und telefoniere mit ihnen, weil ich weiß, dass auch ich ein Licht für sie bin, woraus sie Kraft und Mut schöpfen können. Natürlich schöpfe ich auch Kraft aus ihren Briefen und ihren Worten. Ich denke, dass Christus also auch in Form unserer Geliebten ein Licht in uns auslösen kann.

Fabian Kruse

Licht in der Stille

Als wir von Jesus das Licht bekommen haben, können wir fragen: „Was kommt danach?“. Die Antwort hat er uns schon gesagt: „Seid so füreinander da, wie ich für euch da bin.“

Die Aufgabe ist klar, aber wie können wir das Licht „weitergeben“? Die ersten Möglichkeiten, die jeder kennt, sind einander zu helfen, einander den Weg zu zeigen, die Probleme zu lösen, aber ich möchte einen ganz anderen Aspekt betonen. Das ist das Licht der Stille.

Ich habe vor einigen Tagen eine kleine Bildergeschichte gesehen. Auf dem ersten Bild war ein Männchen, das ganz allein dasaß, als ein anderes Männchen kam und fragte, ob er darüber sprechen wollte, warum er so traurig dasitzt. Als er keine Antwort bekommen hat, setzt er sich neben ihn ohne Worte, und die beiden saßen über mehrere Bilder hinweg beieinander – ohne auch nur ein Wort miteinander zu wechseln, sondern einfach nur so. Am Ende hat der erste nur ein Wort gesagt: „Danke!“

Liebe Gemeinde, wenn wir über die Frage grübeln, wie wir einander Licht sein können, denken wir meistens darüber nach, was wir tun können. Doch ich bin der Meinung, dass es manchmal das Beste ist, das wir machen können, wenn wir nichts Konkretes tun. Wie in der Bildergeschichte das eine Männchen seine Hilfe dem anderen nicht aufzwingen wollte, so können wir füreinander da sein, und einander auch ohne Worte – in der Stille – beistehen.

Botond Hegedüs

Das Licht und der Frohsinn

Ein gutes Beispiel für das „Licht in der Dunkelheit“ ist der Humor und die Freude. Wenn jemand schlechte Laune hat und die Situation nicht verändern kann, kann manchmal ein Freund guttun, der ihn zum Lachen bringt. Ich habe es öfter erlebt, dass ich traurig war und mich meine Mitschüler dann mit ihrem lustigen Verhalten innerhalb von Sekunden zum Lachen gebracht haben. Und schon hatte ich gute Laune und Lebensfreude. Anscheinend funktioniert das oft so. Im Guten wie im Schlechten. Licht kann genau so ansteckend sein wie die Dunkelheit. Sogar ein einfaches Lächeln kann Menschen Freude geben. Es ist sehr

schwer, traurig oder ärgerlich zu sein, wenn man positiv gestimmte Menschen um sich hat. Umgibt man sich also mit Menschen, die schon das Licht haben, wird man auch selbst das Licht erhalten.

Philipp Tobler

Das Licht in der Vergebung

Wenn wir an die bedingungslose Liebe denken, denken wir vielleicht, dass das nur eine Illusion ist, die es nur in unseren Köpfen gibt. Wie kann man jemanden lieben, wenn er uns verletzt oder etwas Schlimmes getan hat? Nun, wir Menschen können auch nicht nachvollziehen, was die bedingungslose Liebe ist, denn wir selbst schaffen es nicht, bedingungslos zu lieben. Gott aber kann uns bedingungslos lieben. Egal, ob wir erfolgreich sind oder enttäuschen. Egal, ob wir jemandem etwas Gutes oder Schlechtes getan haben. Gott liebt uns in jeder Situation, wir sind ja alle Kinder Gottes.

Aber wie finden wir diese Liebe von ihm? Meine Antwort ist: in der Vergebung. In der Vergebung

anderer Menschen. Wir alle haben doch schon mal erlebt, dass wir jemanden verletzt oder enttäuscht haben und es uns nicht leicht vorstellen konnten, dass er uns vergibt. Doch uns wurde vergeben – aus vollem Herzen. Ich denke, dass die Liebe von anderen Menschen, die Liebe zu anderen Menschen und die Versöhnung von Gott kommen.

Und genau so können wir diese Versöhnung fühlen. Jeder findet seinen Seelenfrieden bei der Vorbereitung auf das Menschsein Gottes, in Form von Christus, der uns auch vergeben hat und uns von unserer Schuld befreit hat durch die Liebe Gottes. Und genau in dieser Zeit, in der Weihnachtszeit, können wir uns angeregt fühlen anderen Menschen solche Liebe zu geben. Wenn uns dies gelingt, sollten wir nicht nur im Advent und zu Weihnachten, sondern das ganze Jahr über so denken und handeln.

Henrik Theurer

Uns verbindet so viel ...

Ein Gruß und Dank nach Bad Wimpfen

Als ich die Nachricht vernahm, dass Dr. Heidi Buch im Januar in den Ruhestand geht, musste ich mich etwas anstrengen, mir die energische, aktive, flotte Pfarrerin im Ruhestand vorzustellen. Meine Erinnerungen und Vorstellungen von ihr lassen alles andere aufkommen, als das. Ich kann mir aber gut vorstellen, dass Dr. Heidi Buch mit vielen Plänen diesen Weg betreten wird.

Über meine persönlichen Erinnerungen hinaus möchte ich mich bei Dr. Heidi Buch, bei Dir, liebe Heidi,

bedanken für das „Du“, das Du nicht nur mir, sondern vielen von uns, ja im Weihnachtsgruß voriges Jahr sogar der Ödenburger Gemeinde angeboten hast.

Wir haben durch Dich viel Freude erlebt, viele Freunde gewonnen, Jung und Alt, das muss betont werden. Bei Deinem ersten Besuch in Sopron hast Du sofort viel angeregt, und kurz darauf erfolgte schon eine Fahrt unserer Jugendlichen nach Bad Wimpfen.

Die Besuche der Bad Wimpfener bei uns, diese Fröhlichkeit, dieses herzliche Interesse, die Unterstützung der Jugendarbeit, Eure persönlichen Geschenke, das Glaube-Liebe-Hoffnung Symbol, das Brot als Symbol, unsere Besuche in Bad Wimpfen, das Silberne Stadtjubiläum, der Kirchentag in Stuttgart, die vielen gemeinsamen Ausflüge, Gespräche und nicht zuletzt Gottesdienste – ohne sie wären wir sichtlich ärmer, denn dadurch versichern wir einander unsere Liebe, vermitteln unseren jungen Gemeindemitgliedern, wie wichtig unsere gemeinsamen Ziele sind, wie wichtig Partnerschaft, Partnerschaft über Grenzen hinweg ist. Darin ist Pfarrerin Dr. Heidi Buch ein Vorbild. Mich wundert es nur, dass sie noch nicht Ungarisch gelernt hat. Aber wenn ich jetzt im Namen vieler Ödenburger sage: „Köszönöm!“ – das wird sie verstehen.

„In unserem Glauben bleiben wir verbunden“, schreibst Du, liebe Heidi in Deinem Weihnachtsgruß an uns Soproner. Das ist auch unser inniger Wunsch, dafür beten wir.

Katalin Hirschler

Heidi Buch – immer für einen Spaß zu haben, auch im deutsch-ungarischen Kollegenkreis

Selbstverständlichkeiten, für die man kämpfen muss

Im Gespräch mit Ágnes Langer

Am Lyzeum wirkt sie als Sport- und Sprachlehrerin – und in ihrem Museum, den Zettl-Langer-Sammlungen, führt sie Besucher durch die Geschichte ihrer Familie und damit auch durch die Vergangenheit unserer Stadt und unserer Kultur. Auch als Katholikin führt sie ihr Weg immer wieder gerne in unsere Gemeinde. Im Gespräch blickt Ágnes Langer auf ihren Glauben und auf die Zweisprachigkeit in Ödenburg.

Wir sprechen in der Zettl-Langer-Sammlung, einem Museum, das dir ein Herzensanliegen ist. Der Glaube deiner Vorfahren ist auch deiner geworden ...

Mich beschäftigt beim Blick zurück die Frage: Wie hat man vor uns das Leben gemeistert? Wenn ich nur an die beiden Weltkriege denke: Wie haben sie überlebt? Ich denke immer: Unsere Vorfahren waren gläubig. Was kann man machen, wenn man Not und Schmerzen leidet? Dann vertraut man sich dem lieben Gott an, dass er weiterhilft. Für mich war das immer ganz selbstverständlich. Den Glauben habe ich bekommen – und ich habe nie daran gezweifelt, auch nicht als ich ein Teenager war. Auch damals ging ich in die Kirche in Budapest. Für uns war es immer schon üblich, dass wir jeden – oder fast jeden – Sonntag in die Kirche gehen. Ich durfte nur mit meinem Vater in die Kirche gehen. Meine Mutter war Lehrerin, und damals war es ihr verboten, in die Kirche zu gehen. Später sind wir in Harkau zum Gottesdienst gegangen, oder wir waren in der St.-Georgenkirche. Dort haben wir neben der Orgel den Gottesdienst verfolgt.

Was vergewissert dich, dass Gott immer – auch im Alltag – da ist?

Er sieht uns immer. Als ich klein war und etwas Schlimmes getan habe, dachte ich immer: Auf der einen Seite ist der liebe Gott und auf der anderen der Teufel. Ich erinnere mich ganz genau. Wenn ich etwas machte, dann dachte ich immer: Was ist jetzt links und rechts los? Und noch eine Erinnerung: Als ich zur Jugendgruppe ging, hat uns der Priester Tamás Radó einmal ein Dia-Drama vorgespielt. Dabei erklärte er uns: Gott ist überall, und indessen zeigte er wunderschöne Bilder von den Bergen und von Gottes Schöpfung. Er meinte: Wenn wir einmal keine Gelegenheit haben, zum Gottesdienst zu gehen, ist das kein Problem, denn Gott ist überall. Das hat mich in meinem Glauben vergewissert. Doch den Glauben habe ich nicht gelernt, sondern geerbt.

Was möchtest du deinen Schülern gerne weitergeben – auch über das Fachliche hinaus?

Was ich auch bekommen habe. Dass man immer eine Unterstützung hat. Ich glaube, dass diejenigen,

die nicht glauben, nicht wissen, was für eine Kraft man aus dem Glauben schöpfen kann. Ich wünschte ihnen, dass sie das auch spüren. Wenn zum Beispiel Schüler bei einer Turnstunde beten, dann zittern die Beine nicht, weil sie daran denken, dass Gott ja die ganze Stunde lang und den ganzen Tag über da ist. Und er gibt Unterstützung in dem, was sie gerade machen, zum Beispiel beim Lernen oder beim Schließen neuer Freundschaften. Oder auch wenn sie Mut sammeln, einen Lehrer mit irgendeinem Problem anzusprechen oder ihn um Hilfe zu bitten.

Das sagt auch etwas über dein Lehrerbild. Du bist deinen Schülern gegenüber sehr zugewandt.

Wenn ein Patient zum Arzt kommt und sagt, dass er Herzprobleme hat, dann muss der Arzt von Kopf bis Fuß wissen, was mit dem Patienten ist. Ich denke, ein Lehrer funktioniert eigentlich ganz ähnlich. Er muss immer mehr sehen als sein eigenes Fach, sondern den Schüler im Ganzen wahrnehmen. Im Sportunterricht bin ich in der glücklichen Lage viel wahrzunehmen, denn der Sport sagt alles. Dann wird man als Sportlehrer plötzlich auch irgendwie zum Mathematiker und zum Physiker.

Du bist eine tiefverwurzelte Katholikin, die immer auch ökumenisch offen und interessiert ist.

Wir sind in einem Boot. Wir rudern miteinander. Als Kleinkind bin ich nie in eine evangelische Kirche gegangen, aber es ist ja so: Wenn man an einer evangelischen Kirche vorbeikommt und das Tor geöffnet ist, dann muss man auch mal hineingehen. Ich hatte mich früher gewundert, wie ihr das in der evangelischen Kirche macht, wenn die Gemeindemitglieder nicht jeden Sonntag verpflichtend in den Gottesdienst kommen müssen,

aber inzwischen weiß ich es, weil ich auch Einblicke in eure Gemeinde bekommen durfte, zum Beispiel beim Musikalischen Advent oder bei manchem deutschen Gottesdienst. Mich beeindruckt, wie lange die Evangelischen nach dem Gottesdienst noch vor der Kirche zusammenstehen, manchmal bis zu einer Stunde! Das habe ich anderswo auch selten erlebt.

Ich hätte übrigens nie gedacht, dass ich mal in einer Schule arbeiten würde, bei der ich so viele geistliche Programme mit den Schülern erleben kann, zum Beispiel bei den Rüsttagen und den Schulgottesdiensten. Und ich habe auch erlebt, wie du Beistand und Trost geleistet hast, als es einen Todesfall in unserer Schule gab und du den Schülern geholfen hast. Ich bin dankbar für diese Glaubensmomente.

Du sagtest mir mal, als ich mit dir über die deutsche Sprache in Ödenburg sprach: „Es wird weniger!“ Glaubst du, man kann was dafür tun, dass die Zweisprachigkeit eine Selbstverständlichkeit bleibt?

Man sagte immer: Ein Mensch, der mehrere Sprachen spricht, ist eigentlich einer, in dem selbst mehrere Menschen sind. Für jemanden, der irgendetwas mehr kann, ist es manchmal ein Problem, das auch zu zeigen. Manchmal denke ich mir, wenn Schüler im Unterricht dann doch auf Ungarisch antworten, dass sie vielleicht selbst ein Problem damit haben, zu zeigen, was sie eigentlich können. Ich möchte gerne, dass für meine Schüler die Zweisprachigkeit zur Selbstverständlichkeit wird. Wir haben in Sopron keinen eigenen deutschsprachigen Radiosender und – die deutschen Seiten im Christophoros mal ausgenommen – keine eigene deutschsprachige Zeitung. Die „Selbstverständlichkeit“ der Zweisprachigkeit ist etwas, wofür man kämpfen muss.

Holger Manke

Musikalischer Advent 2021

Ein kleiner Rückblick

Als die erste Kerze entzündet war – dank tatkräftiger Unterstützung von Robert Wild (l.), der zudem eine Geschichte in Ödenburger Mundart im Gepäck hatte –, konnte es losgehen.

Hanna Józsa und Holger Manke (m.) führten durch den nunmehr 9. Musikalischen Advent. Einem Abend im adventlichen Lichte stand nun nichts mehr im Wege.

Zahlreiche junge Menschen trugen ihren Beitrag zum Gelingen des Abends bei. Luca Horváth spielte auf der Geige Vivaldi, Barna Cser (l.) nahm am Klavier Platz, Borcsi Kovács (m.) nahm gesanglich den Dezember in Augenschein, Gabica Varga (r.) versetzte die Zuhörer

mit dem Querflötenspiel in vorweihnachtliche Stimmung und Boróka Varga ging auf „Europatournee“, als sie Weihnachtslieder aus Frankreich, Polen und Spanien auf der Klarinette zu Gehör brachte.

Aus den Reihen der erwachsenen Gemeindeglieder musizierten Katalin Németh sowie Richard von Fuchs und Erika Jacsó (l.). Adventliche Gedichte und Geschichten wurden von Márta Farsang, Zsuzsa Hajdu, Ágoston Frank und Erzsébet Ghiczy vorgetragen. Letztere übrigens begleitet von Zsombor Körmendy (m.), der auf dem Cello die in der Geschichte vorkommenden Tiere imitierte. Später begleitete er Marion Zeisler bei deren Liedvortrag „Hört der Engel helle Lieder“. Werke von Liszt und Messiaen – vorgetragen vom Organisten Péter Kuzsner – rundeten diesen besonderen

Abend ab. Die Jugendgruppe und die deutschen Konfirmanden (r.) sorgten – begleitet von András Pelikán am Klavier und von Niki Körmendy-Schlögl und Regina Király an der Gitarre – für den musikalischen Rahmen des Abends.

So waren wir „nach einem Jahr online“ wieder zum Musikalischen Advent vereint. Dank allen Mitwirkenden für diesen besonderen Moment in der Einstimmung auf das Weihnachtsfest.

Holger Manke
(Fotos: Zsigmond Róth)

Mein Bibelwort

Teil 36

„Die auf den Herrn harren, kriegen neue Kraft, dass sie auffahren mit Flügeln wie Adler, dass sie laufen und nicht matt werden, dass sie wandeln und nicht müde werden.“

(Jesaja 40,31)

Es fällt mir sehr schwer, ein „Lieblingsbibelwort“ auswählen, aber ich denke, im Laufe der Jahre ist das Bibelwort der „Szélrózsa“ von 2014, das später zufälligerweise auch mein Konfirmationsspruch wurde, so sehr ein Teil von mir geworden, dass es schließlich doch leichter war als zunächst vermutet, ein Bibelwort als „mein Bibelwort“ zu wählen. Für mich war das evangelische Jugendfestival „Szélrózsa“ im Jahr 2014 in Soltvadkert die erste Szélrózsa, an die ich mich gut erinnern kann. Dieses Bibelwort hat schon am Anfang der Woche mein Interesse geweckt und es war das erste Bibelwort überhaupt, bei dem ich spürte, dass es irgendwie anders für mich als all die anderen. Doch hatte ich mich damit dann nicht weiter beschäftigt. Zwei Jahre später, am 15. Mai, hörte ich, als ich vor dem Altar kniete, dieses Bibelwort wieder. Dabei umfing mich ein Gefühl, das ich seither jedes Mal spüre, wenn ich dieses Bibelwort höre.

Ich weiß nicht, was das genau für ein Gefühl ist, aber es beschenkt mich mit einem Sicherheitsgefühl, das mich selbst an den schwersten Tagen „über Wasser“ hält. Auf eine besondere Weise findet mich dieses Wort, wenn ich schon drauf und dran wäre, aufzugeben und meine Willenskraft zu verlieren. Es ist eine Erinnerung, dass wir in sicheren Händen sind.

Diese Worte kommen mir oft in den Sinn – und zwar nicht nur dann, wenn ich spüre, dass meine Energie schwindet und dass ich am liebsten alles hinschmeißen würde und dass es dann halt so kommt, wie es kommt, sondern noch viel häufiger, wenn gerade das Gegenteil geschieht, alles gut läuft und ich mich rundum wohlfühle. Dann kommt mir der Gedanke in den Sinn, dass ich mich glücklich schätzen

darf, dass ich „beflügelt“ bin – um im Bild des Bibelwortes zu bleiben. Das wirkt in mir wie eine Bestärkung, weil ich sehen kann, dass mich der Herr – wenn ich mich ihm auch weiterhin anvertraue – zum Ziel führen wird.

Ein anderer Grund, weshalb meine Wahl auf dieses Bibelwort gefallen ist, ist, dass es mich beruhigt. Es fällt mir schwer, Ziele zu setzen, und das brachte mir auch schon Probleme ein, doch das Wissen darum, dass ich – wenn ich auf Gott vertraue – „wandle und nicht müde werde“ ist ausgesprochen beruhigend, weil ich – natürlich im übertragenen Sinne – sehr gerne ins Unendliche und darüber hinaus gehe, und egal wie oft ich umkehren und einen anderen Weg suchen muss, werde ich Kraft haben, immer wieder aufzustehen und neu aufzubrechen.

Samu Körmendy

„Ertraget einander in Liebe“

(Epheser 4,2)

Mein Bibelwort findet sich im Paulusbrief an die Gemeinde in Ephesus. Ich kann nicht sagen, dass ich es gesucht oder auf der Suche nach einem Bibelwort für diesen Beitrag im „Christophoros“ gefunden hätte. Ich habe eher das Gefühl, dass diese Ermahnung des Paulus an die Epheser mich gefunden hat und zwar schon vor langer Zeit.

Nicht, weil ich ein so unverträglicher Mensch wäre, dass ich diese Ermahnung ganz besonders nötig hätte. Im Gegenteil, ich komme mit den Menschen, mit denen ich zu tun habe, recht gut aus. Aber in meinem Leben

hat es oft genug Situationen gegeben, in denen ich Streit zu schlichten und Unfrieden aus der Welt zu schaffen hatte, weniger im privaten Bereich, dafür oft genug beruflich als Lehrer, mal zwischen Schülern untereinander, mal zwischen Lehrern und Schülern, manchmal auch zwischen mir und meinen Schülern.

Beruhnen solche Streitigkeiten auf Missverständnissen, lassen sie sich meist glatt ausräumen. Sind aber

unterschiedliche Wertvorstellungen der eigentliche Grund des Streits, dann bleibt oft nur das Pauluswort „Ertraget einander“. Den Zusatz „in Liebe“ habe ich nie ausgesprochen, unausgesprochen schwang er immer mit. So begreife ich dieses Bibelwort als einen Auftrag, der mein Leben begleitet.

Hans Zeisler

„Komm, Herr Jesus!“ (Offenbarung 22,20)

In meiner Kindheit dachte ich, dass die Bibel ähnlich aufgebaut ist wie Romane: Im letzten Kapitel findet man die Erklärung für alles. So meinte ich, dass wir in der Bibel am Ende der Offenbarung die Antwort auf alle unsere Zweifel finden. Neugierig blätterte ich zur Lösung, die Gottes Welt leicht erklärbar macht, doch als ich dann das letzte Kapitel der Bibel las, war ich etwas enttäuscht. Ich sah, dass Gedanken, die wenig zusammenpassen, miteinander fast gar nicht im Zusammenhang stehen, dieses Buch beschließen. Da liest man einmal von Visionen, dann folgt plötzlich der Briefschluss, als hätte der Autor es eilig gehabt, seine Schrift zu beschließen. Die letzten Sätze decken keinen besonderen Zusammenhang auf, sagen nicht mehr, als wovon ohnehin im Neuen Testament schon die Rede war.

Mit der Zeit verstand ich immer mehr, dass dieses Buch nicht eine ganze, komplette Geschichte erzählt, sondern ein einziges Thema behandelt: Das Kommen Christi. So wird der Ausruf des Autors „Komm, Herr Jesus!“ zu einem Gebet aus vollem Herzen. Es ist kein Seufzen eines Verzweifelten oder Gejagten, sondern die ehrliche Sehnsucht nach dem Erreichen der Vollkommenheit.

Auf dem evangelischen Friedhof in Sopron findet sich ein altes Grab, auf dem man nicht eine gewöhnliche Inschrift wie „Wir werden auferstehen“ oder Gedanken über die Liebe eingemeißelt sind, sondern genau dieser neutestamentliche Satz, in etwas altertümlichem Ungarisch: „Jövel uram, Jézus!“ Dieses Bibelwort – obschon es auf diesem Marmor ebenfalls am rechten Ort ist – ist zugleich auch das Gebet der Lebenden.

Jetzt, in der Weihnachtszeit ist es besonders aktuell, dass wir uns über die Ankunft Jesu freuen. Sei es ein Geschenk für uns alle, dass Jesus zu uns komme und auch in unseren Herzen geboren werde – immer wieder!

Komm, Herr Jesus! Sei unser Gast und bleibe bei uns!
Amen.

Szabolcs Nagy

Ende einer Ära

Dank an den Christophoros-Layouter Krisztián Kóczán

Die Ausgabe des Christophoros, den Sie jetzt in Händen halten, ist die letzte Ausgabe, die Krisztián Kóczán in die rechte Form gebracht hat. Seit vierzehn Jahren lag diese Aufgabe in seinen bewährten Händen – und was mit dieser Aufgabe einhergeht, können wir uns wahrscheinlich alle schwer vorstellen.

Da gab es manche Ausgabe, bei der es besonders schwierig wurde, bis alles am rechten Platz war – und einige wenige Ausgaben, bei denen es fast schon zum Verzweifeln war: Dann nämlich, wenn der Computer

seine Tücken ins Rennen schickte und ein fertiges Layout einfach verschlang. Dann mussten die Layoutarbeiten von vorne angefangen werden. Dann kam es immer wieder mal vor, dass während der laufenden Arbeiten am Layout doch noch um Veränderungen gebeten wurden. Krisztián Kóczán setzte sämtliche Bitten geduldig um – und brachte sein Talent und seine Kenntnisse immer gerne ein.

Natürlich verändern sich im Laufe von vierzehn Jahren auch die privaten und beruflichen Vorzeichen. Dadurch verschieben sich Möglichkeiten, Zeitfenster und Energiereserven, die man braucht, um sich ehrenamtlich einzubringen. So entschied sich Krisztián

Kóczán nun, dieses Amt mit dieser Weihnachtsausgabe niederzulegen.

Gerne hätte ich versucht, ihn noch zu „bequatschen“, auf dass er doch weitermacht, doch der Respekt vor der – völlig verständlichen – Entscheidung überwiegt.

Ich möchte Dir, lieber Krisztián, – ganz sicher auch im Namen so vieler Christophoros-Leser – von Herzen Dank sagen für alle Mühe und Sorge um den Christophoros! Dank für die manchmal sicher mühsame, immer jedoch segensreiche Arbeit, um dem Gemeindeleben in diesem Forum zu einem ansprechenden optischen Eindruck zu verhelfen. Und wo wäre dieser Dank standesgemäßer als hier im Christophoros. Mögest Du, lieber Krisztián, immer mit einem Lächeln an „Deine“ vierzehn Jahre als Layouter des Christophoros zurückdenken – und mögest Du wissen, dass Du uns allen einen großen und segensreichen Dienst erwiesen hast! Gottes Segen für Dich!

Holger Manke

Engedjétek hozzám jönni...

Reformációi családi délelőtt

Október 31-én reformációi családi délelőttöt tartottunk gyerek-istentisztelettel, teaházzal, bábelóadással, kézműveskedéssel, aszfaltrajzolóssal és játékos gyerekfeladatokkal.

Karácsony 2021

Biztosan ti is észrevettétek, hogy karácsony felé közeledve, amerre csak néztetek, mindenütt angyalok röpögtek. A tévé képernyőjén. Az ablaküvegeken. A boltok kirakatában. Meg persze, a boltban is. Láthatatok papírból, porcelánból készületeket. Csokiból vagy pillecukorból gyártottakat. Sőt, talán még fénycsóbból hajlított angyalokat is felfedeztetek, amik a fákra függesztve trombitáltak, az úttest fölött, a város utcáin.

Igazi angyalt láttatok már? Olyat, akit Isten küldött. Mert az angyaloknak nem az a dolguk, hogy édesek

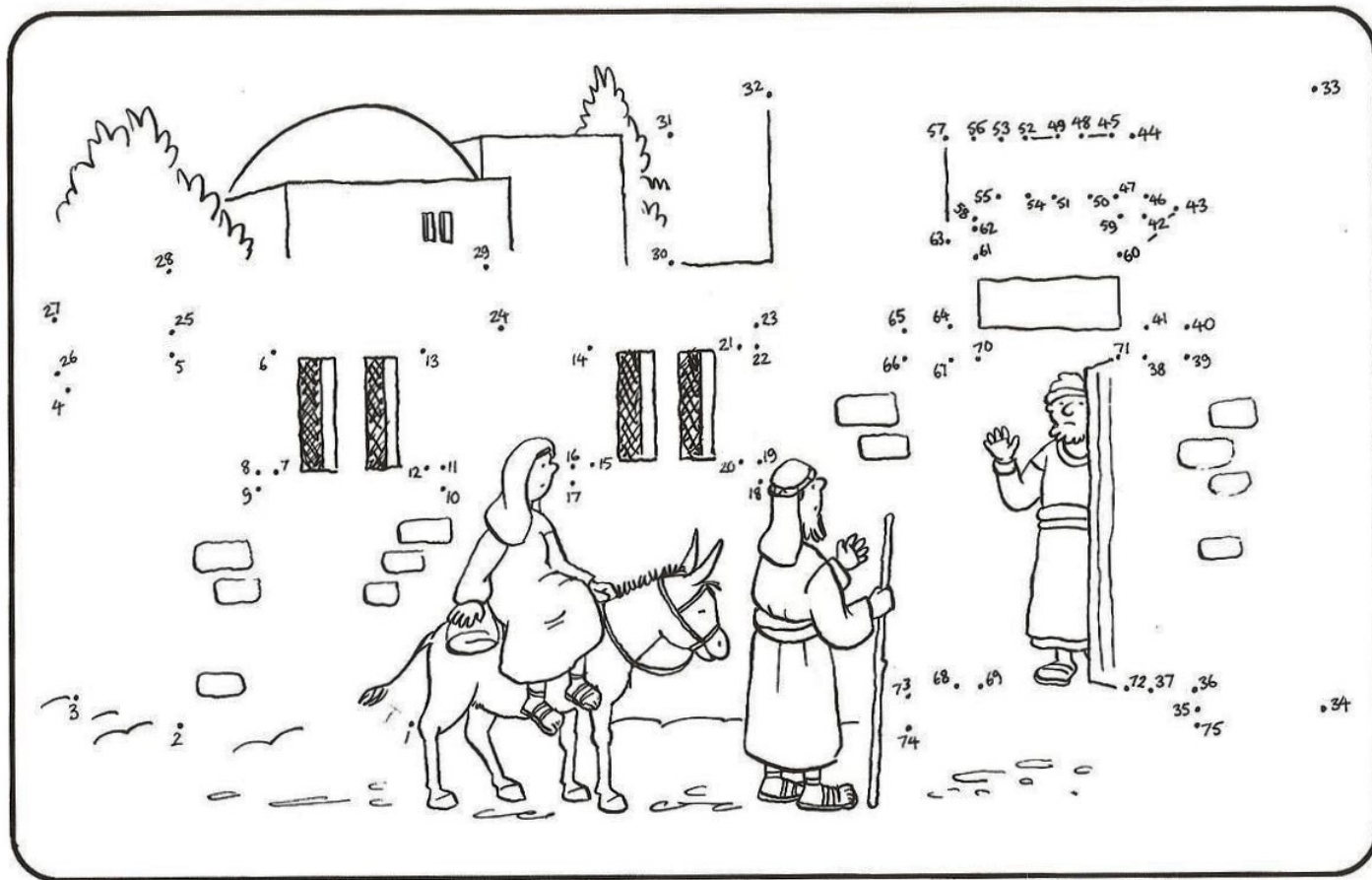
legyenek. Vagy fényesek, szépek és kedvesek. Hanem az, hogy Isten üzenetét vigyék el az embereknek. Ők Isten postásai, hírvivői. A postás, ha elsőbbséggel vagy ajánlva feladott levelet hoz, mindig becsönget, és személyesen adja át a fontos küldeményt. Így volt ez Názáret városában is. Egy angyali postás érkezett a fiatal Máriához. Személyesen hozta Isten üdvözlését és a fontos hírt: „Gyermeked fog születni, fiút szülsz, akit nevezd el Jézusnak! Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának mondják majd; uralkodik örökké és uralkodásának nem lesz vége.”

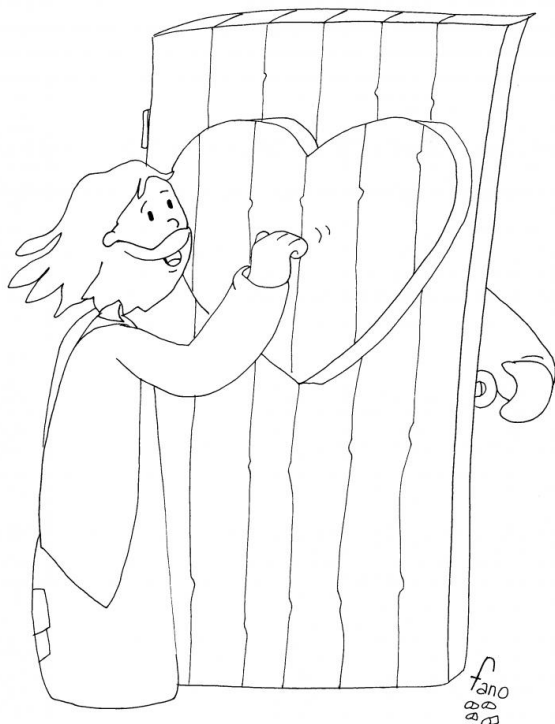
Megtalálod a 8 különbséget?

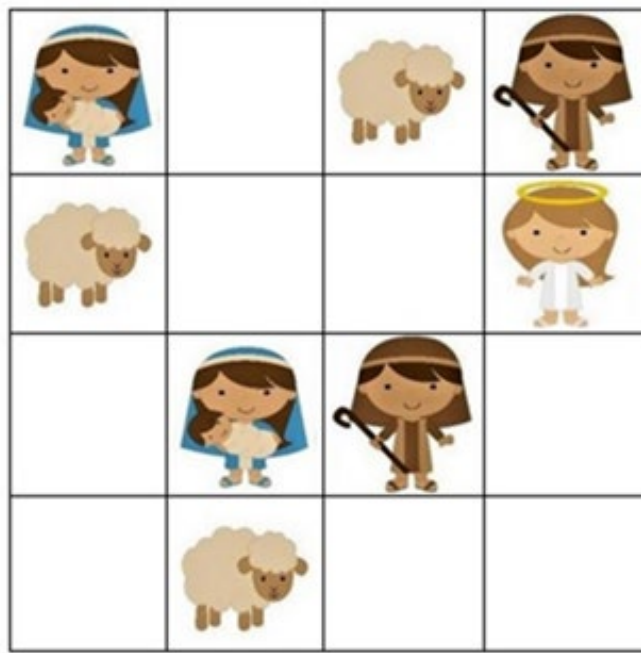
Kösd össze a pontokat!

Te beengeded a szíved ajtaján Jézust?

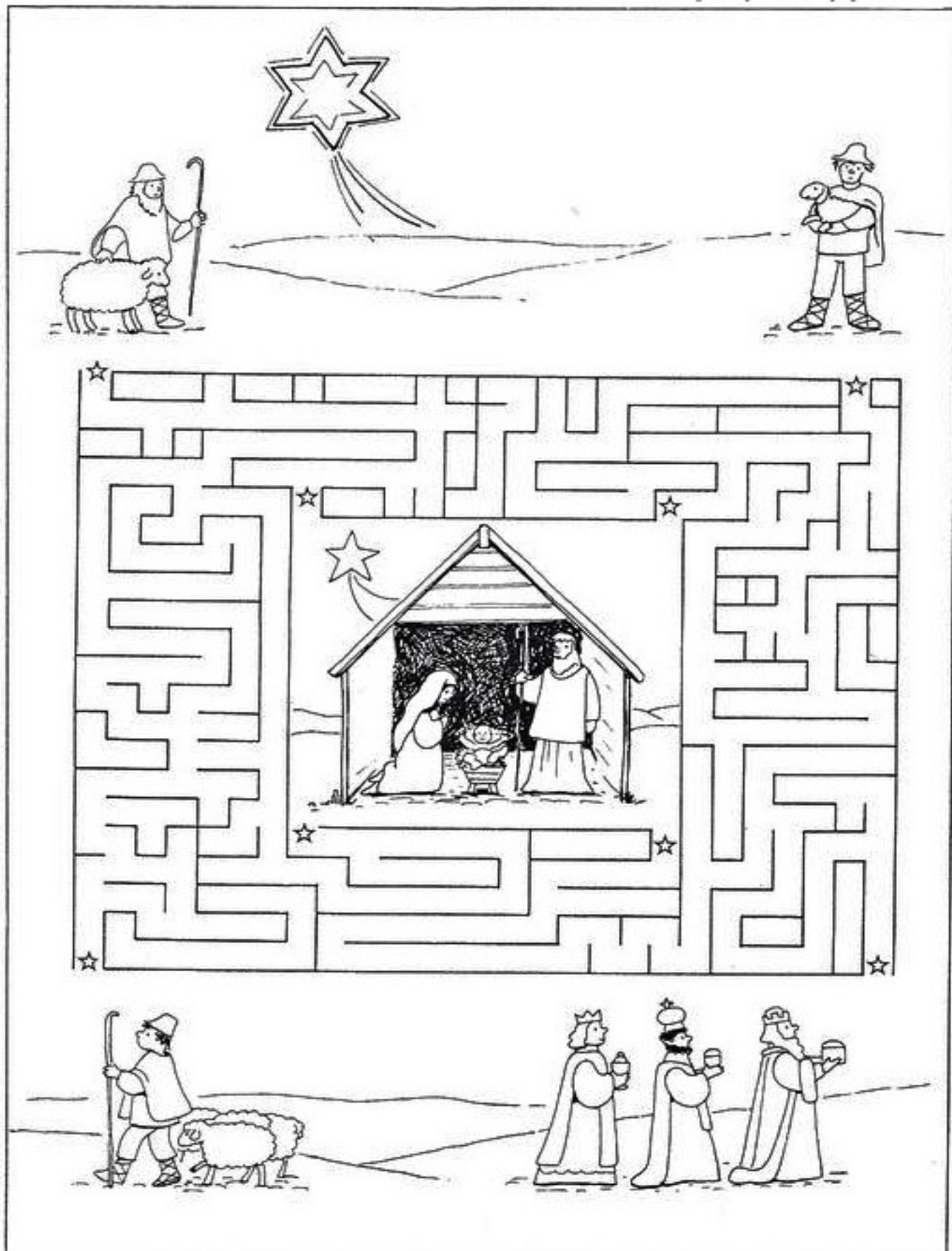
Sudoku

Minden sorban, minden oszlopban az összes jelnek szerepelnie kell, de ezeken belül minden jel csak egyszer fordulhat elő: Mária a gyermek Jézussal, az angyal, a pásztor és a bányó.

Ha egy gyermek születik, sokan mennek látogatóba a boldog családhoz.

Tarts a pásztorokkal és bölcsekkel az útjukon!

Intézményeink életéből

„John Anderson, szívem, John”

Csendesnap i tünödések

A fenti idézet a világ egyik legszebb szerelmesversének a refrénje. Különlegessége, hogy egy idős asszony vall így szerelmet idős, ősz hajú férjének, visszaemlékezve arra a sok csodára, szépségre és fájdalomra, amit együtt átéltek.

Szerintem mindannyiunknak ez az álma, egy ilyen öregkor. És irigyeljük azokat, akiknek megadatott. De ez nem csak a véletlen kérdése, sok mindent megtehetünk azért, hogy egyszer majd megkaphassuk ezt az ajándékot.

Az Eötvös-gimnázium őszi csendesnapjának már évek óta a család a központi témája. Mondhatni azt tanulgatjuk, hogyan lehet úgy társat találni, családi életet élni, konfliktusokat megoldani szülővel, gyerekekkel, házastársal, hogy a végén így tudjunk ránézni a párunkra: köszönöm, hogy vagy nekem, John Anderson, szívem. Ajándék, kegyelem, ha megtörténik, de nem lehetetlen.

Az idei csendesnapot az őszi szünet utáni első napon, november 2-án tartottuk. Az evangélikus templomban kezdtük közös áhítattal, ahol Ezékiel próféta biztatását hallottuk meg: bár sokat kapunk az elődöktől, nemcsak örömet, hanem olykor terhet is, nem kell azt éreznünk, hogy a múlt agyonnyom minket- van mód újat kezdeni emberi kapcsolatainkban, családkban.

A nap további részében a diákok előadásokon vettek részt: 13 előadó mesélt a diákoknak a családdal kapcsolatos témákról – kezdve a bibliai női szerepektől egészen odáig, hogy hogyan találkozunk a művészetekben a fogyatékosokkal. (Szerettünk volna több előadót is meghívni, de a betegségekkel terhelt időszakban többeknek is le kellett mondani a jelenlétet.)

Amíg a diákok az előadókkal gondolkodtak együtt, a tanárok egy pedagógiai tárgyú előadást hallgattak, majd közösségépítő játékban vettek részt. A nap zárásaként online áhítatot néztünk meg, amely a szerelem különböző aspektusait villantotta föl: a szerelem misztikumát, az egymásért vállalt felelősség szépségét, a végén pedig az együtt öregedés derűjét. Örömteli arra gondolni, hogy van esélyünk egyszer majd úgy nézni társunkra, mint idős párjának John Andersonra.

Hegedűs Attila

Idegen nyelvi verseny

Három év kihagyás után november 10-én újra megrendezésre kerülhetett az Eötvös evangélikus középiskola hagyományos idegen nyelvi csapatversenye, melynek keretében játékos feladatok formájában ismerkedhettek tanítványaink az angol és német nyelvű országok kultúrájával, tesztelhetők memória- és hallásértési készségüket.

A nyelvi délutánra tíz, három-öt fős csapat jelentkezett, akiknek előzetes feladata a csapatnév megválasztása mellett annak logó formájában való elkészítése volt. A diákok ötletesebbnél ötletesebb neveket találtak. Versenybe szálltak a Táncoló Talpak, a Pink Katzen, a Poteto Chips, a Medvék, illetve a Friends, és hősiessé megküzdöttek az Ápolók, a(z) (N)Agymenők, Tom és Jerry, a Paddling és a Vier gegen die Welle csapatok tagjaival.

A vetélkedő elején a digitális technika segítségével képzeletbeli utazáson vettek részt a jelenvevők, és a Pentagontól indulva, a grazi Óratorony, berlini Brandenburgi kapu érintésével jutottak el többek között a londoni Globe színházhoz, majd az Óriások lépcsőjéhez, a Niagara-vízeséshez és érkeztek meg a célállomáshoz, a Sidney-i Operaházhoz. Ehhez a világszerte úthoz természetesen nem is kis pénzre, hanem milliókra volt szükség, amit a turistáinknak a „Legyen Ön is milliomos!” játékban kellett megszerezniük olyan kérdések megválaszolásával, mint például mi segíti a német pincért az ételek szervírozásában (Tablett) vagy kinek az otthona található a Downing Street-en (Boris Johnson). Az utazás azonban Sidney-ben nem ért véget, hiszen a csapatok nagyobb része szókeresésre

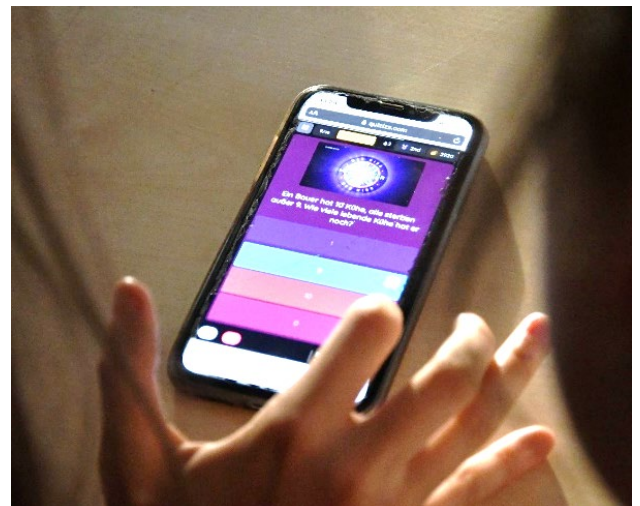
indult (pl. Kuckucksuhren, Valentine's Day, Tokaj), egy-egy tagjuk pedig nyelvtörök memorizálásával töltötte a rendelkezésre álló időt. Az iskolánk újonnan felfedezett „Nyelvtörő-tehetségei” anyanyelvi beszélőket is ámulatba ejtően mesélték, hogy „Peter packt pausenlos prima Picknickpakete” vagy „I scream you scream we all scream for ice cream...”. Ezt követően a csapatok még összeálltak egy tudáspróbára, mielőtt a „Fuss és suttozd!” játék keretében egy-egy angol vagy német nyelvű (köz)mondás továbbadásával szereztek értékes pontokat.

Nagy örömünkre a feladatok hallatán senkinek nem szállt inába a bátorsága úgy, mint Heinznek („Heinz rutscht das Herz in die Hose.”), sőt talán a felegekben is jártunk („Wir lebten hinter dem Mond”), hiszen „The koala jumped over a turtle.”

A nyelvi vetélkedőn mindenki jól érezte magát, talált érdekes, izgalmas, sikerélményt nyújtó feladatokat és boldogan vette át az ajándékát. Gratulálunk a szoros verseny valamennyi résztvevőjének és különösen a dobogós csapatoknak:

1. helyezett: Tom és Jerry (Bedy R. Zsaklin, Bella Bonita, Scala Nóra, Tamási Jázmin; 10. ab)
2. helyezett: Vier gegen die Welle (Csontár Péter; Nyerges Gergő, Péter Dorina, Szemerédi Luca; 12. a)
3. helyezett: Paddling (Fülöp Boglárka, Németh Csenge, Venczel Veronika, Kóbor Markó; 11. a)

Király Judit

Könyvajánló

A keresztény irodalomról

Ha számba veszem, hogy életem során milyen maradandó élményeket, felismeréseket adott a keresztény irodalom olvasása, hálával gondolhatok vissza arra, hogy mindig akkor ajándékozott meg vele az Úristen, amikor a legnagyobb szükség volt rá egy adott helyzetben. Úgy gondolom, a Szentírás mellett a hitmélyítő cikkek,

könyvek olvasása mindnyájunk számára fontos, lelki-szellemi táplálék lehet. Nemcsak kiegészítheti az igelovlasást, hanem különböző perspektívából mélyítheti el istenkapcsolatunkat és emellett konkrét, gyakorlati segítséget is nyújthat. Gyermekeként, kamaszként, fiatalokként és idősödő szülőként hitünk más-más szintjén állva mindig találhatunk olyan írást, aminek olvasása során épülhetünk, kérdéseinkre választ találhatunk, megerősítenek, vagy épp tovább-gondolkodásra készítetnek. Ebben is, ahogy életünk minden helyzetében Isten vezet minket. Kívánom, hogy mindenkinek legyen alkalmja az olvasmányélmények során felmerülő kérdéseket megosztani hittestvérekkel.

Gerhát Orsolya

Luther nyomában a reformáció útján Németországban

Most a pandémia majdnem lehetetlenné teszi az utazást. De lehet utazni képzeletben, és lehet készülni egy valóságos utazásra, jobb időkben. Ehhez segít a Luther Kiadó **Kedves Ágnes, Makoviczky Gyula, Márton Jenő** jegyezte **Luther nyomában a reformáció útján Németországban** című kiadványával.

A könyv első fejezete Luther Márton életének főbb állomásait foglalja össze. A

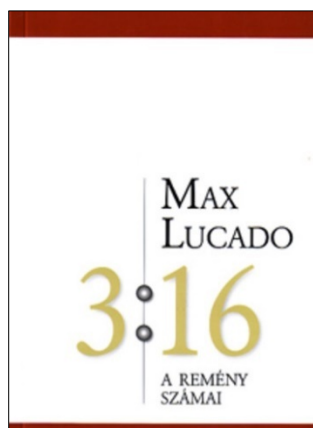
következő fejezetek egy-egy tájegységre bontva (Szász-Anhalt, Thüringia, Szászország, Németország más tartományai) mutatják be a reformátor életének helyszíneit. A fejezeteken belül a lutheri út egyes városai betűrendben következnek. Színes leírások, színes képek, részletes várostérképek teszik élvezetessé a könyvet, és nyújthatnak segítséget egy valódi utazáshoz. Kis turisztaszótár, hasznos tudnivalók, szállás- és egyéb turisztikai információk zárják a könyvet.

A kiadványhoz egy kétoldalas, összefoglaló térkép csatolódik, mely rögzíti Luther éltének minden fontos állomását.

Nemcsak praktikus, de kifejezetten szép könyv.

Várfalvi Erzsébet

Max Lucado: 3:16. A remény számai

A János evangélium 3,16 igevers „evangélium dióhéjban”. A remény huszonegy szóból álló bemutatója, Istennel az élen, és az élettel a sor végén!

Olyan rövid, hogy akár egy szalvétára is felírható, és egy perc alatt megtanulható, mégis olyan erős, hogy kiállta kétezer év viharait és kérdéseit. Ez az igeszakasz a kegyelem

ábécéje, a keresztény reménységet összefoglaló tartalomjegyzék, melyben minden egyes szó drágakövekkel teli kincsesláda.

Ha egyáltalán nem ismered még a Bibliát, akkor ezzel érdemes kezdened. Ha már mindent ismersz a Szentírásból, akkor érdemes visszatérned hozzá.

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen Fiát adta, hogy aki hisz őbenne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Max Lucado lelkész, előadó és bestselleríró, aki saját szavaival élve „könyveket ír azoknak, akik nem olvasnak könyveket”.

Buchert Eszter

Lackfi János: Jóéjtpuszi

A következő kötet szerzője egy pimasz, tekintélyt nem tisztelő, a szent dolgokat sem komolyan vevő pasi. Ja, nem. Egy mélyen hívő, hat gyerekes, 3 unokás, az ötvenet éppen betöltött költő, aki erős vonalakkal rajzolja meg mostani világunkat, de mindig szelíd szóval vezet Jézushoz. **Lackfi János: Jóéjtpuszi** c. könyvének hátlapjáról két idézetet szeretnék megosztani: „A jóéjtpuszi halkán és gyengéden érkezik a homlokodhoz... Ja, nem. Mert a Lackfi János-féle jóéjtpuszi meglep, megdöbbent, fölzaklat, és ami a lényeg: fölébreszt. Nem ismerek senkit, aki ilyen elegánsan és ennyi szeretettel tudna páros lábbal beleszállni a vallásos sztereotípiáinkba, amelyek elválasztanak minket az élő Istentől” (Bolyki László) A fülszöveg írója: Jézus sohasem gördeszkázott volna a kicsinyekkel? Vagy mégis? Istennek annyi dolga van, hogy meghalni sem ér rá? Vagy

mégis? És pont értem? ... Lackfi János „jóéjtpuszi”-jait tűzzel, szenvedéllyel szólalnak a hitről, és szédítő száguldásra invitálnak Isten kalandparkjában.”

Aki nyitott szívvel olvassa a könyvet, biztosan sokszor fog derülni, bólogatni, elgondolkodni, szívből megnyugodni, és örülni.

Várfalvi Erzsébet

Ursula Koch: Rózsák a hóban

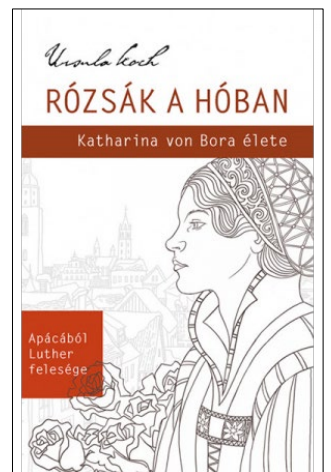
Katharina von Borának hosszú utat kellett megtennie, mielőtt Luther Márton felesége lett. A katolikus Európa pedig kigúnyolta a reformátort, amikor 1525-ben feleségül vett egy szökött apácát. Az, hogy egy szerzetes és egy apáca szerelemben egyesüljön, az egész világ számára olyan lehetetlennek tűnt, mint a hóban virágzó rózsza.

Luther Márton számos levelében, feljegyzésében, asztali beszélgetésében szól feleségéről, megörökíti szavait, gondolatait, életének eseményeit. Ezekből a mozaikokból áll össze az egykori apácából lett feleségnek, anyának, a Fekete kolostor úrnőjének az alakja, akit a reformátor méltó párjaként, gyengéden szeretett és nagyra becsült asszonyaként őrzött meg az

emlékezet. Ursula Koch regénye Katharina von Bora nem mindennapi, korára mégis nagyon jellemző életútját mutatja be egészen személyes szemszögből, a női lélek rezdüléseire érzékenyen.

A regény 1995-ben jelent meg először német nyelven, és sikerét mutatja, hogy azóta több mint tizenöt kiadást megért.

Buchert Eszter

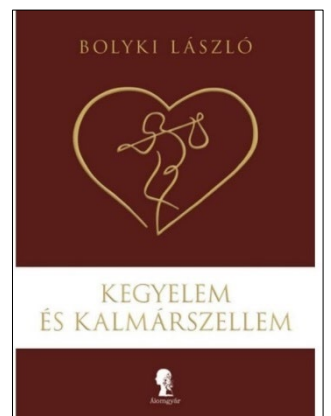

Bolyki László: Kegyelem és kalmárszellem

Bolyki László (zenész, teológus, a Bolyki Brothers együttes tagja) Kegyelem és kalmárszellem című könyve többszöri olvasásra is hatalmas élményt nyújtott. Bár a szerző nem evangélikus, de olyan közérthetően és egyértelműen tolmácsolja a kegyelem evangéliumát a 21. századi ember számára, hogy úgy gondolom, minden Krisztust kereső és Őt követő emberhez el kell, hogy jusson. Stílusa magával ragadó, természetes, sokszor humorral átszőtt, gondolatai mégis a lélek mélységeibe kalauzolják el az olvasót. Sokszor felkavaró, mikor rádöbbsz, mennyire áthatja hitünket az önzés, az üzleties adok-kapok szellem szembeállítva

Isten végtelen szeretetével. A könyv konklúziója, hogy ennek a kegyelemnek az átélése, a hitünkben fontos növekedés, felnőtté válás szabadíthat meg bennünket az életünket megmérgező szégyentől és önvádtól. Szeretettel ajánlom mindenkinek!

Gerhát Orsolya

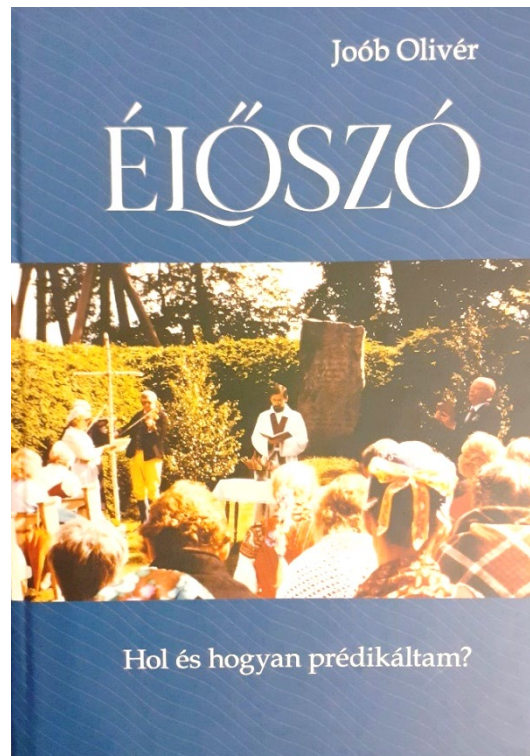

Joób Olivér: Élőszó. Hol és hogyan prédikáltam?

Azoknak, akik 1963-1969 között voltak fiatalok ebben a gyülekezetben, biztosan nem kell reklám ehhez a könyvhöz! **Élőszóban** találkoztak **Joób Olivérrel**, többször hallottam, milyen nyomot hagyott bennük a hajdani „Jüngi”. Azok, akik ennek nem voltak részesei, most megismerkedhetnek Joób Olivér gondolataival, prédikációival.

Az **Élőszó. Hol és hogyan prédikáltam?** c. kötet lapjain egy nem mindennapi életút, és egy sokaknak ismerős igehirdető arca rajzolódik ki.

Olvashatjuk a könyvet időrendben, az életpálya szakaszai szerint, a teológus évektől a nyugdíjas évekig. Minden szakasz elején életrajzi összefoglaló van: Budapest (1958-63),

Sopron (1963-69), Meszlen (1969-70), Ostffyasszonyfa (1970-1977), Finnország (1975-76), Sopron (1977-79), Svédország (1979-85), Oslo (1979-83), Svájc (1985-2002), Nyugat-Európa (2007-2021), Magyarország (2001-2019), Család (1999-2018). A rövid összefoglalót 10-13 igehirdetés követi. Két mutató is kiegészíti a kötetet: az igehirdetéseket visszakereshetjük az alapigék szerint, a bibliai könyvek sorrendjében, és a különféle alkalmak szerint is.

Aki a kötetet megvásárolja, egyúttal támogatja a gyülekezet ifjúsági munkáját. Joób Olivér ugyanis a könyvek teljes bevételét erre a célra ajánlotta föl!

Várfalvi Erzsébet

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

szerdai bibliaóra minden szerdán 18 órakor a kisteremben (december 29-én elmarad)

barkácskör minden pénteken 15 órakor a társalgóban (december 24-én és 31-én elmarad)

ifi-Jugendgruppe csütörtökönként és péntekenként felváltva 18 órakor az ifiteremben

női imaóra január 6-án, 20-án, február 3-án, 17-én és március 3-án, csütörtökön 19 órakor a klubszobában

nőslénykör (férfi beszélgetőkör) január 10-én és február 14-én, hétfőn 20 órakor a klubszobában

Glaubensgesprächskreis január 14-én, 28-án, február 11-én, pénteken 15.30-kor a lelkeszi hivatalban

baba-mama kör január 19-én február 2-án, 16-án és március 2-án, szerdán 10 órakor az ifiteremben (A járványhelyzet változást hozhat, kérjük, az alkalom előtt érdeklődjenek a bmsopron@gmail.com címen.)

Fifi (fiatal ifi) január 15-én és február 12-én, szombaton 9.30-kor a kisteremben

bábcsoport január 15-én és február 19-én, szombaton 10 órakor a kisteremben

Kindergruppe január 12-én és február 9-én, szerdán 16.30-kor a kisteremben, valamint január 29-én és február 26-án, szombaton délelőtt (részletek: Holger Manke, homanke@gmail.com)

Egyéb programok

Január 17. hétfő és 22. szombat között tartjuk Sopronban az imahetet a keresztyenyek egységéért, az istentiszteletek 17 órakor kezdődnek.

Február 20-án, vasárnap a 10 órás istentisztelet keretében, a Házasság hete programsorozat részeként megáldjuk a házaspárokat. Szeretettel hívunk minden házaspárt, aki megerősítő áldást szeretne kérni kapcsolatukra.

„Napkelte előtt... valóságvágyunk”: lássuk a láthatatlant!

Terveink szerint 2022. március 17. és 19. között, csütörtöktől szombatig, 18 órakor a nagyteremben háromestés böjti evangélizációs sorozatot tartunk, ami bevezetést nyújt a Jelenések könyvéhez. Igét hirdet Gáncs Péter nyugdíjas püspök.

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2021. karácsony – 2022. böjt

december 23.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

december 24. (szenteste)

16.00 Balf (ökumenikus): Dr. Tóth Károly
 17.00 német: Holger Manke
 18.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás):
 Dr. Tóth Károly

december 25. (karácsony 1. napja)

8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Pelikán András
 9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Holger Manke
 10.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
 Pelikán András
 15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András
 16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás):
 Pelikán András

december 26. (karácsony 2. napja)

8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
 9.00 német: Holger Manke
 10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás):
 Dr. Tóth Károly

december 31. (óév)

16.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
 17.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András

január 1. (újév)

8.00 magyar (úrvacsorás): Hegedűs Attila
 9.00 német: Manke-Lackner Eszter
 10.00 magyar (úrvacsorás): Hegedűs Attila

január 2. (újév utáni vasárnap)

8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
 9.00 német: Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
 10.00 magyar (személyes igei áldással):
 Pelikán András
 15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András
 16.00 kórházkápolna (úrvacsorás): Pelikán András

január 6. (vízkereszt)

17.00 német a nagyteremben: Holger Manke
 18.00 magyar a nagyteremben: Pelikán András

január 9. (vízkereszt utáni 1. vasárnap)

8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
 9.00 német (úrvacsorás): Gertraud Winter
 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
 Óri Katalin hitoktató
 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
 16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

január 13.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

január 16. (vízkereszt utáni 2. vasárnap)

8.00 magyar: Pelikán András
 9.00 német: Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
 10.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
 15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András

január 17.

17.00 Szent Imre-templom (ökumenikus imahét):
 Dr. Vladár Gábor református lelkész

január 18.

17.00 református templom (ökumenikus imahét):
 Dr. Tóth Károly

január 19.

17.00 Szent Margit-templom (ökumenikus
 imahét): Pelikán András

január 20.

17.00 református templom (ökumenikus imahét):
 Mészáros Domonkos OP szerzetes
 17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

január 21.

17.00 evangélikus templom (ökumenikus imahét):
 Marics István r. k. plébános

január 22.

17.00 evangélikus templom (ökumenikus imahét):
 Filotás Julianna ref. beosztott lelkész

január 23. (vízkereszt utáni 3. vasárnap)

8.00 magyar: Pelikán András
 9.00 német: Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar: Pelikán András
 15.00 Balf: Pelikán András
 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

január 27.

17.00 úrvacsorás Wochenpredigt: Holger Manke

január 30. (vízkereszt utáni 4. vasárnap)

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
 9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly

február 3.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 6. (vízkereszt utáni utolsó vasárnap)

8.00 magyar (úrvacsorás): Pelikán András
 9.00 német: Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
 Pelikán András
 15.00 Balf: Pelikán András
 16.00 kórházkápolna: Pelikán András

február 10.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 13. (hetvened vasárnap)

8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
 9.00 német (úrvacsorás): Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
 10.00 magyar (személyes igei áldással):
 Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
 16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

február 17.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

február 20. (hatvanad vasárnap)

8.00 magyar: Pelikán András
 9.00 német: Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
 10.00 magyar (úrvacsorás, házaspárok
 megáldásával): Pelikán András
 15.00 Balf (úrvacsorás): Pelikán András

február 24.

17.00 úrvacsorás Wochenpredigt: Holger Manke

február 27. (ötvened vasárnap)

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
 9.00 német (áldozati gyűjtéssel):
 Gertraud Winter
 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
 10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Pelikán András
 15.00 Balf: Pelikán András
 16.00 Fertőszentmiklós: Pelikán András

március 3.

17.00 Wochenpredigt: Holger Manke

március 6. (böjt 1. (Invocavit) vasárnapja)

8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
 9.00 német: Holger Manke
 9.00 gyerek-istentisztelet: Pelikán András
 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
 Dr. Tóth Károly
 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
 16.00 kórházkápolna: Dr. Tóth Károly

A 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet minden vasárnap csatlakozóan úrvacsorás.

A fenti rend a koronavírus-járvány miatt változhat.

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja

9400 Sopron, Színház utca 27.

e-mail: sopron@lutheran.huweb: <https://sopron.lutheran.hu>

tel: 99/523-002

számlaszám: 11737083-20006895

Nyomtatva 400 példányban.

Várható következő megjelenés:

2022. böjt

Felelős kiadó: Dr. Tóth Károly